

Est. A - 14473

Kaunas

Kaina — prix: Lt. 2

ALMANACH BALTIQUE

BALTIJOS ALMANACHAS
NUMÉRO SPÉCIAL

*„Les jeunes forces au
service de la Nation!”*

N 8-10. Kaunas (Lithuanie) Novembre (Lapkritis) 1937.
Imprimerie: Em. Norkienės spaustuvė. Kaunas, Miško g. 15.

Valstybės Draudimo Įstaiga

Kaunas, Mickevičiaus g. Nr. 5.
Telef. 24351, 24354, 24353, 24352.

PATOGIOMIS SĄLYGOMIS DRAUDŽIA

ŽMOGAUS GYVYBĘ —

mirties atsitikimui arba išgyvenimui apdrausti kapitalą tikslu: šeimai aprūpinti, rentai, našlei arba sau pensijai, pasogai, vaikų mokslui ir taip toliau.

GYVYBĖS POLISAS — tikra parama šeimai.

NUO UGNIES —

trobesius, gyvulius, pašarą, javus ir kitokį kilnojimąjį turta.

NUO KRITIMO — gyvulius.

APDRAUDĖJAI DALYVAUJA PELNE.

Apie sąlygas galima sužinoti pas vietos agentus visuose miestuose, miesteliuose ir valsčiuose.

Cukrus stiprina žmogaus sveikatą, užtat labai reikalingas visiems, ypač vaikams ir jauniems.

Cukrus duoda jėgos

Vartodami cukrų savo gamybos, mes ne tik ke- liame sveikatingumą, bet ir prisidedame prie savo krašto GEROVĖS KĖLIMO.

LIETUVOS CUKRAUS FABRIKŲ SAVININKAS
AKC. „LIETUVOS CUKRUS“ B-VĖ

Kaunas, Vytauto prospektas 33,
Telef. 22262, 22505, 23554.

ALMANACH BALTIQUE

BALTIJOS ALMANACHAS

Nr. 8-10.

1927-1937.

Novembre 1937

Numéro spécial, rédigé à l'occasion du dixième anniversaire de l'organisation de la jeunesse nationale lithuanienne „La Jeune Lithuanie“ („Jaunoji Lietuva“).

Son Excellence ANTANAS SMETONA,
Président d'État, Chef suprême de la „Jeune Lithuanie“.

Est. A
TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

29335

Précis de l'histoire de la „Jeune Lithuanie“

par A. Merkelis

Cette année, le 8 octobre dix ans se sont écoulés depuis le fondement de l'Union de la „Jeune Lithuanie“. Cette Union s'est transformée en une grande, unique et vigoureuse organisation de la jeunesse nationale lithuanienne.

Il est douteux que l'on puisse trouver en Lithuanie un village où il n'y ait pas de section de la Jeune Lithuanie; il est encore plus douteux que l'on puisse trouver un village ou une ferme où vous ne trouviez pas au moins un ami de la „Jeune Lithuanie“.

Cette Union a atteint un grand succès parmi la jeunesse lithuanienne et elle est devenue vigoureuse parce que sa idéologie incorpore toute la fougue de la nation lithuanienne.

Le pays natal devenu libre, la nation animée des mêmes sentiments, le développement de sa propre culture allant en croissant, la personnalité énergique — voilà les idéals auxquels la Jeune Lithuanie aspire, pour la réalisation desquels les meilleurs citoyens de la Lithuanie travaillaient et luttaienent et lesquels chaque Lithuanien tenant à son nom et à son origine cherche à atteindre („Guide de Jeunes Lithuaniens“, 1937, n° 2—3, p. 10—11).

Bien que la Jeune Lithuanie existe déjà dix ans, sa idéologie est mise d'accord avec la disposition des esprits de l'époque de la renaissance de la Lithuanie.

En coopérant par ses principes de sa idéologie aux aspirations communes des Lithuaniens, l'Union marche par le chemin sur lequel les particularités de race, de géographie et d'histoire ont placé des jalons. Cela nous montre que la Jeune Lithuanie est liée étroitement non seulement avec la nation lithuanienne d'à présent, mais aussi avec celle du passé (ibid., p. 13).

Avant la Grande Guerre, quand les Russes dominaient la Lithuanie, il était strictement défendu à la jeunesse lithuanienne de s'organiser. N'étant pas en état de s'organiser ouvertement on arrangeait des organisations de jeunesse clandestines, mais faute de guides convenables, ces organisations ne pouvaient développer largement leur activité. Dès que le gouvernement in-

Son Excellence JUOZAS TŪBELIS,
président du Conseil et ministre des finances, protecteur suprême de la
„Jeune Lithuanie“.

— Vous développez et vous fortifiez la pensée de l'esprit national, vous efforcez de devenir des personnalités capables de comprendre et de bien différencier leur intérêt personnel de l'intérêt général et de mettre cet intérêt général à la base de tous les autres intérêts.

(J. Tūbelis, aux Jeunes Lithuaniens)

dépendant lithuanien eut été fondé les conditions de l'organisation pour la jeunesse devinrent très favorables.

Puisque des factions de jeunesse clandestines agissaient déjà avant la guerre elles vivifièrent leur activité dans la patrie devenue indépendante. Pendant les premières années de l'indépendance les conditions de l'activité de différentes organisations de jeunesse étaient bien opportunes d'autant plus que le gouvernement de ce temps — là était fondé sur des principes dominant par l'esprit de parti et de différents partis luttèrent acharnement l'un contre l'autre.

La jeunesse nationale commença d'abord à s'organiser dans l'Université de Kaunas. C'est là qu'à la fin de 1922 fut fondée la corporation d'étudiants, la Neo-Lithuania, qui entreprit bientôt l'édition du journal „La Jeune Lithuanie“. La jeunesse en province ressentissait aussi la nécessité de s'organiser sur les principes de l'idéologie nationale. La corporation Neo-Lithuania recevait souvent des lettres de la province priant d'envoyer à la jeunesse de campagne le règlement de la corporation et des instructions d'en fonder en province des sections. Mais puisque le règlement de cette corporation n'est pas convenable à la province, on commença à penser à la fondation d'une autre organisation de la jeunesse nationale lithuanienne.

On avait traité à fond cette question pendant une demi-année, et le 8 octobre 1927 le règlement de l'Union de la Jeune Lithuanie signé par B. Grebliauskas, N. Danta, D. Cesevičius, A. Koncė et Variakojis, comme fondateurs, fut enregistré.

Les premiers pas de l'Union, comme de chaque enfant, étaient lourds et timides. Elle était fortement attaquée par des partis extrêmes. Cependant, parmi la jeunesse, dès les premiers jours de son existence elle eut un grand succès et une approbation cordiale.

Là-dessus, des sections de l'Union commencèrent en province leur activité énergique. Le président de l'Union, son directeur actuel, Benediktas Grebliauskas, a soin de tous les besoins de l'Union.

Le deux et le trois juillet 1928 dans la salle de la corporation Neo-Lithuania eut lieu la première conférence générale des délégués des sections de la Jeune Lithuanie, où, outre d'autres questions, on avait soulevé les questions concernant l'édition du journal „La Jeune Génération“, le cercle de sport et l'organisation des chœurs dans les sections; ces questions furent résolues affirmativement.

M. Benediktas Grebliauskas,
avocat, président de la „Jeune Lithuanie“.

Au bout d'un an après la registration du règlement l'Union avait déjà 122 sections et plus de 4.000 membres et après quelques mois le nombre des sections s'est élevé jusqu'à 160. Ce fait montre que l'Union croît rapidement.

L'année suivante, en 1929 le 29 et le 30 juin eut lieu dans le même local la deuxième conférence des délégués des sections de la Jeune Lithuanie à laquelle participaient 130 membres et 43 personnes invitées.

Beaucoup d'organisations nationales saluèrent la conférence par parole et par écrit.

Le Président de la République Antanas Smetona, qui y était présent, fut élu Chef de l'Union de la Jeune Lithuanie. On lui présenta l'insigne de membre d'organisation et l'adresse suivante:

„MONSIEUR LE PRÉSIDENT,

Grand homme de notre nation, gardien vigilant des droits des Lithuaniens! La nation éprouve votre sollicitude permanente de ses besoins et elle exauce aujourd'hui votre voix. La jeunesse nationale en marchant par le chemin loyal veut que vous la mène par votre main expérimentée.

Les délégués de l'Union de la Jeune Lithuanie de la Jeunesse nationale lithuanienne en s'assemblant le 29 et le 30 juin 1929 vous prient d'être Chef de l'Union.

Menés par notre Chef nous sommes prêts à sacrifier nos jeunes forces au bien de la chère Patrie“.

Cet événement a été très important: le Président de la République a renforcé moralement par sa protection l'Union dont l'autorité s'est augmentée dans la société lithuanienne.

En outre, le proéminent écrivain connu aussi par son activité pour le bien de la société lithuanienne le chanoine Juozas Tumas-Vaižgantas, le bien connu écrivain et philosophe, docteur Vydūnas et le professeur Iz. Tamošaitis ont été élus membres honoraires de l'Union.

A la troisième conférence des délégués de l'Union qui avait eu lieu en 1930, année de Vytautas le Grand, le drapeau de l'Union, comme symbole honoraire de l'unité de l'organisation, fut béni par le membre honoraire de l'Union, chanoine Juozas Tumas-Vaižgantas dans l'église historique de Vytautas le Grand.

Les délégués de la conférence se rendirent en ordre pour saluer le Président de la République, le Chef de l'Union.

Le Président des délégués le salua en termes suivants:

„Cher Chef! Nous venons avec le drapeau tout à l'heure béni pour vous saluer. Cette foule est les fruits de votre long travail, de vos aspirations, l'incarnation de vos rêves. Il y avait une époque obscure quand vous travaillez au milieu d'un cercle des idéalistes, maintenant nous vous saluons comme notre Chef, comme le Chef de notre grande Union. Vos idéals, vos tendances et vos travaux sont pour nous un exemple lucide, un guide de la vie. Nous serons hardis, nous deviendrons forts et nous travaillerons pour le bien de notre Patrie pourvu que vous soyez avec nous. Nous vous saluons par le cri d'allégresse „valio“ (hourra).

A cette harangue le Chef de l'Union de la Jeune Lithuanie, le Président de la République Antanas Smetona répondit:

„Là, où est la jeunesse, tout devient beau, tous se met en mouvement, tout se ranime.

Mais la jeunesse n'est pas exempte de l'angoisse. Notre grand peintre Čiurlionis a créé un tableau, dans lequel nous apercevons des ruines que la lumière fend. Nous aussi, toute la nation renaissante, la Jeune Lithuanie, nous tournons tous avec angoisse vers l'ancienne Lithuanie. C'est l'année de Vytautas le Grand qui a prouvé cela. En envisageant le passé nous aspirons au bien de la jeune Lithuanie ressuscitée.

Envisageons les arbres de la forêt: vieux et jeunes, ils poussent tous en haut. De même, quoique nous nous distinguions à l'égard de l'âge et sous d'autres rapports, nous aspirons et nous devons tous aspirer au bien de notre nation.

Les feuilles des arbres verdissent, tombent, d'autres poussent de nouveau, mais les arbres continuent à vivre. De même, nous sommes tantôt jeunes, tantôt vieux, d'autres générations viennent, mais la nation et son mouvement impétueux vers son bonheur restent. Que ce lien entre les aînés et les jeunes soit toujours ininterrompu, qu'il soutienne les aspirations de la nation et qu'il les remette aux générations ultérieures.

Je suis bien aise de vous saluer aujourd'hui, vous qui êtes arrivés avec le symbole de votre hardiesse — le drapeau tout à l'heure béni, il me plaît d'être le chef de ceux, qui sont prêts sur une vaste échelle à continuer le travail national, que nos vieilles générations avaient commencé“.

Les premiers cinq ans de l'activité de l'Union de la Jeune Lithuanie étaient la période d'organisation. Des conférences générales des délégués des sections étaient annuellement convoquées; on y mettait en délibération les affaires actuelles de l'Union. En outre, on convoquait annuellement des conférences des cercles et des volées. En été 1934 à Kaunas eut lieu la grande volée de la Jeune Lithuanie prédestinée à l'occasion de l'anniversaire soixantième de naissance du Chef de l'Union, Président de la République Antanas Smetona.

En 1935 pendant la conférence générale des délégués des sections la Jeune Lithuanie a élu le Ministre Président Juozas Tūbelis son suprême protecteur. La même année le statut de l'Union fut modifié.

Les buts et les aspirations sont restés les mêmes, à savoir: la Lithuanie libre, la nation animée des mêmes sentiments, sa propre culture nationale, la personnalité énergique. L'Union, en poursuivant son but, réunit la jeunesse lithuanienne et le travail national, renforce sa conscience nationale, elle

élève la jeunesse afin qu'elle aime à s'instruire, qu'elle soit laborieuse, sobre, tenace, disciplinée, résolue, d'une complexion robuste et d'une âme forte. L'Union se guide dans son travail par les principes du bien basés sur la doctrine chrétienne.

Le travail de l'Union a été divisé en les branches fondamentales suivantes: 1. Branche d'idéologie et d'organisation, 2. — d'instruction et d'art, 3. — de culture physique et de jeux éducatifs, 4. — de discipline et d'apprêt militaire, 5. — d'apprêt pour des travaux champêtres, 6. — de presse et de propagande. En modifiant le statut on a adopté un nouvel article substantiel, à savoir: on a mis en usage dans l'administration le principe de chef. A partir de ce moment — là les personnes dirigeants des sections, des cercles et le Chef suprême ne sont pas élus, mais nommés.

A présent le réseau de cercles, des sections et des membres de l'Union s'étend sur tout la Lithuanie. Il y a 37 cercles: à Vilkaviškis (fondé le 4 mars 1929), Ukmergè, Šiauliai I, Šiauliai II, Alytus, Joniškis, Kaišedorys, Kėdainiai, Zarasai, Šakiai, Raseiniai, Tauragė, Utena, Kretinga, Mariampolė, Mažeikiai, Panevėžys I, Panevėžys II, Seinai, Telšiai, Rokiškis, Aukštadvaris, Dotnuva, Jurbarkas, Pasvalis, Širvintos, Kalvarija, Kaunas, Prienai, Skuodas, district de Kaunas I, district de Kaunas II, Linkuva, Rietavas, T. Naumiestis, Pilviškiai et Biržai.

316 membres dévoués, sérieux et intelligents travaillent cette année dans les directions des cercles.

L'activité culturelle de la Jeune Lithuanie

par M. Giedraitis.

L'Union de la Jeune Lithuanie est dans un sens national une organisation culturelle. Son but le plus important est de créer sa culture nationale vigoureuse et indépendante. On sait que chaque nation devient puissante seulement quand en résistant à l'influence culturelle d'autres nations elle est en état de créer et de développer sa propre culture.

Une nation qui se soumet à une culture étrangère perd bientôt ses traits caractéristiques, renonce à sa langue natale et à ses moeurs; une telle nation est condamnée tôt ou tard à la perte.

Les membres proéminents de la Jeune Lithuanie soulevaient maintes fois dans leurs discours la question de la grande destination culturelle de cette Union.

Le 8 juin 1934 fut organisée la volée de J. S. O. (Organisation Sportive des Jeunes Lithuaniens), et le Chef de la Jeune Lithuanie, S. E. Antanas Smetona, Président de la République, en l'honneur de qui cette volée fut arrangée définit très bien les aspirations culturelles de la Jeune Lithuanie.

„Le but de la Jeune Lithuanie est non seulement de s'amuser sérieusement, mais aussi de travailler sérieusement afin que notre patrie renaisse. Vous êtes à la veille d'accomplir un grand exploit. Vous êtes en majeure partie des enfants de campagne, c'est pourquoi vous devez traîner la savate et vous réjouir de succès au milieu de la belle nature de notre pays, c'est à dire labourer la terre fertile, planter des jardins et élever des légumes. Est-ce que nos ancêtres ne travaillaient pas de telle manière en attendant l'heureux avenir? Ils travaillaient en chantant de belles chansons, ils réjouissaient les heures du repos par des contes; c'est le bien qu'ils ont fait, et nous en ti-

rons avantage. La campagne ne doit pas être ennuyeuse même à présent. **Que vos mains laborieuses érigent une plus belle et plus heureuse Lithuanie que celle des temps passés et que vous réussissiez à attirer dans votre société la plupart de la jeunesse lithuanienne“.**

Le patron suprême de la Jeune Lithuanie, le Ministre Président Juozas Tūbelis, pendant la célébration du dixième anniversaire de la volée de la Jeune Lithuanie a annoté aussi dans son discours, que la Jeune Lithuanie est une organisation culturelle dont le but est de former une personnalité énergique, intègre, qui se guide d'après les principes de la doctrine chrétienne et qui conçoit sciemment l'idée de la souveraineté et de la nationalité lithuanienne.

Le président de l'Union de la Jeune Lithuanie, avocat Benediktas Grebliauskas, en parlant pendant la célébration ci-dessus mentionnée des desseins de la Jeune Lithuanie a annoté, que pour défendre la liberté et l'originalité d'une nation, il faut qu'elle crée sa propre culture, qu'elle se manifeste, comme une partie parmi toutes les nations, par sa beauté.

La langue, les moeurs, les oeuvres d'art, les airs du pays, le train de vie, la diligence sont des traits, qui la distinguent d'autres nations, qui lui donnent du caractère, de l'originalité et qui forment ce, qui s'appelle culture nationale.

La Jeune Lithuanie en comprenant bien la grande importance de la culture nationale tâche dès les premiers jours de son existence d'inspirer cette idée à ses membres. Elle a soin de toutes les branches de la culture nationale.

La Lithuanie était déjà au bon vieux temps le pays des chansons. Le Lithuanien chantait à chaque pas, en travaillant, en se reposant, en se réjouissant, en étant affligé, en allant faire la guerre et en revenant dans son pays.

La chanson était l'un des plus forts moyens, qui pendant les moments le plus pénibles ranimait la conscience de la nation lithuanienne et soutenait la vie nationale.

La chanson est aussi d'une importance culturelle considérable pour la Lithuanie indépendante de nos jours. La Jeune Lithuanie, après avoir été organisée, se mit énergiquement à développer parmi ses membres l'art du chant. On a organisé pour cela des duos et des choeurs artistiques; on arrange des cours pour les dirigeants des choeurs, des chants religieux et l'on suggère aux amateurs par tels ou autres moyens l'art du chant.

Palais de l'administration centrale de la „Jeune Lithuanie“.

Le chœur central de la Jeune Lithuanie dirigé par Kle-mensas Griauzdė se présente avec grand succès particulière-ment à Kaunas, en province et à l'étranger; ce chœur a déjà donné plus que cent fois des concerts en Lithuanie et à l'étranger. Cette année, la Jeune Lithuanie a environ dix mille chan-teurs.

La Jeune Lithuanie prend intérêt aussi à la musique in-strumentale. Elle fonde (où il est possible) en grandes sections des orchestres à cordes et à vent; cela donne une belle tour-nure de caractère différent à des célébrations variées des jeunes

Lithuaniens et aux divertissements et offre à la vie provinciale beaucoup d'enjouement.

L'année dernière, la Jeune Lithuanie a commencé à raviver la musique antique de psaltérion (Ancien instrument de musique à cordes, de la forme du tympanon) et de chalumeau.

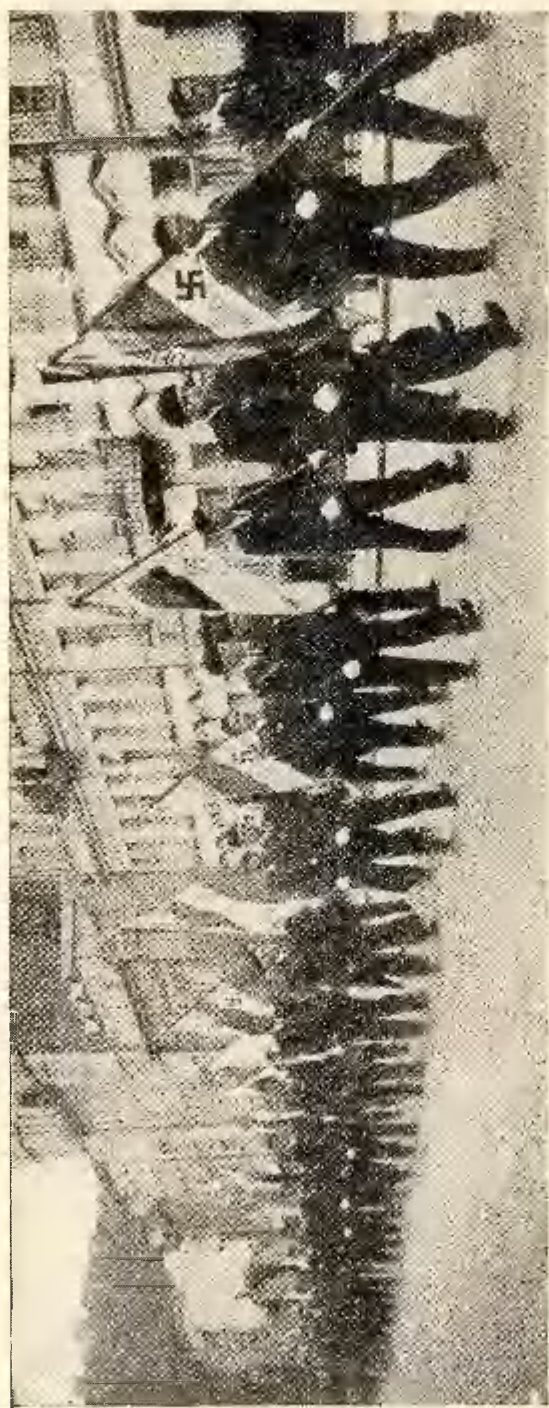
Il y a déjà bien des membres qui jouent du psaltérion et du chalumeau et qui se sont résolu avec un entraînement passionné de ranimer et développer cette belle musique de l'ancienne Lithuanie.

Les Lithuaniens affectionnaient anciennement l'art dramatique. Il y a beaucoup d'éléments scéniques dans les moeurs nationaux des Lithuaniens. L'art dramatique fut tout à fait délaissé à cause des conditions défavorables de la vie politique et culturelle. C'est après la renaissance de la Lithuanie que l'on a commencé à prendre en considération le théâtre; jusqu'alors, on se servait des spectacles en cachette comme d'un des moyens pour réveiller la conscience nationale.

Après avoir obtenu l'indépendance on a fondé à Kaunas le Théâtre d'Etat, qui développe l'art dramatique lithuanien. Des troupes d'artistes-amateurs en province prennent une part active au développement de cet art. C'est la Jeune Lithuanie qui se charge d'arranger cette affaire. Des cercles d'acteurs sont fondés auprès des sections partout où cela est possible. Presque chaque section de la Jeune Lithuanie fait tout son possible pour arranger des représentations théâtrales. Les chiffres suivants illustrent bien cette activité: en 1927 on a arrangé 154 spectacles, en 1928 — 813, en 1929 — 1013, en 1930 — 1641, en 1931 — 2339, en 1932 — 3284, en 1933 — 4583, en 1934 — 6493, en 1935 — 8068 et en 1936 — 10973.

La Jeune Lithuanie témoigne aussi de grands égards à sa littérature. Les Jeunes Lithuaniens s'efforcent par la presse et des cours publics à apprendre à connaître la littérature lithuanienne. On arrange à Kaunas et aux plus grandes villes de la province des soirées auxquelles participent les forces littéraires des Jeunes Lithuaniens. On annonce des concours littéraires, qui ont donné de bons résultats.

La presse est le plus puissant moyen pour agrandir la culture nationale. A cet effet la direction de la Jeune Lithuanie a commencé en 1923 à publier le journal „Jaunoji Karta“ („La Jeune Génération“), qui dans quelques ans s'est transformé en un grand hebdomadaire très bien illustré.

Les jeunes hitlériens marchent par les rues de Courmayeur, capitale temporaire de la Lorraine vers le 19/40 de la voie.

Vers la fin de l'année 1936 on a commencé à publier un grand journal trimestriel „Guide des Jeunes Lithuaniens“ dédié aux chefs. Outre la presse périodique, la Jeune Lithuanie publie aussi des oeuvres de belles-lettres et celles de sujet idéologique.

A partir du fondement de l'Union les sections ont entrepris l'organisation de petites bibliothèques dont le nombre et celui des livres va en croissant chaque année. En 1927 l'Union avait seulement 134 livres, en 1928 — 950, en 1929 — 2655, en 1930 — 4038, en 1931 — 7430, en 1932 — 12563, en 1933 — 19532, en 1934 — 30495, en 1935 — 40621, en 1936 — 50842. En 1936 la Jeune Lithuanie arrangea une collecte de livres sous la protection du professeur J. Tonkūnas, ministre de l'instruction publique. Plus de 40000 livres furent amassés au moyen de cette collecte.

Ce fut une oeuvre d'une énorme importance culturelle qui permettait à chaque section de l'Union de pourvoir le voisinage de livres. Actuellement l'Union possède environ 100.000 livres, qui sont répandus par tout le pays.

Ils ne moisissent pas entassés sur des rayons, mais la jeunesse de la campagne et de la ville les lit avec plaisir. Tout cela nous montre quelle grande lumière la Jeune Lithuanie projette sur la jeunesse de son pays.

La Jeune Lithuanie se sert largement et avec succès des cours publiques et des conférences pour cultiver l'esprit de ses membres. Ces cours sont dirigés et les lectures sont faites le plus souvent par les instituteurs des écoles primaires supérieures, qui sont en province les plus grands guides de l'oeuvre culturelle de la Jeune Lithuanie. Le nombre des lectures va en croissant chaque année: en 1927 il y en avait 193, en 1928 — 1452, en 1929 — 1955, en 1930 — 2262, en 1931 — 4737, en 1932 — 5399, en 1933 — 8547, en 1934 — 10721, en 1935 — 12082, en 1936 — 14495.

La Jeune Lithuanie étant dans le sens national une organisation culturelle tâche à faire ses membres le plus vite possible connaître l'histoire de la Lithuanie, les faits divers actuels de la culture et les problèmes d'à présent de cette dernière. Les membres eux-mêmes de l'Union cherchent à s'engager dans une oeuvre active et créatrice de la culture nationale. A cet effet, outre les moyens ci-dessus mentionnés, les Jeunes Lithuaniens sont exhortés à amasser des légendes, des objets d'art populaire, à voyager par les plus belles et les plus inté-

M. J. Paplauskas,
secrétaire général de la „Jeune Lithuanie“.

ressantes contrées de la Lithuanie. Les Jeunes Lithuaniens sont encouragés à ranimer et à entretenir les belles traditions de leur nation. On peut voir tout cela pittoresquement en contemplant les fêtes et les divertissements variés des Jeunes Lithuaniens.

Bref, la Jeune Lithuanie persiste dans son intention de poursuivre le travail que les héros lithuaniens ont commencé, c'est à dire, de défendre la liberté que leurs prédécesseurs ont obtenue par les armes.

M. J. Paplauskas, secrétaire général de l'Union, dans son discours auprès de la tombe du Soldat Inconnu pendant la

M. J. Paplauskas,
secrétaire général de la „Jeune Lithuanie“.

ressantes contrées de la Lithuanie. Les Jeunes Lithuaniens sont encouragés à ranimer et à entretenir les belles traditions de leur nation. On peut voir tout cela pittoresquement en contemplant les fêtes et les divertissements variés des Jeunes Lithuaniens.

Bref, la Jeune Lithuanie persiste dans son intention de poursuivre le travail que les héros lithuaniens ont commencé, c'est à dire, de défendre la liberté que leurs prédécesseurs ont obtenue par les armes.

M. J. Paplauskas, secrétaire général de l'Union, dans son discours auprès de la tombe du Soldat Inconnu pendant la

célébration du dixième anniversaire de la volée de la Jeune Lithuanie a bien exprimé cette intention des Jeunes Lithuaniens. En s'adressant à ceux qui avaient péri pour la liberté de la Lithuanie, il déclara au nom de tous les membres de l'Union:

„Que la vénération des morts nous donne de la force pour le travail que notre noble but nous a imposé. Vos victoires à l'époque pénible de la patrie est et sera toujours pour nous un encouragement et le plus bel exemple de ce qu'une intention persévérante et une volonté obstinée vainquent les plus forts ennemis et triomphent de tous les obstacles.

La jeunesse nationale, en se réjouissant des fruits de la liberté conquise persiste dans son désir de sacrifier toutes ses forces pour la gloire de la patrie. Nous ornerons les champs de la patrie que vous avez arrosés de votre sang; nous pareurons les métairies que vous avez défendées. Nous développerons pour la patrie nos forces physiques dont vous avez aussi besoin.

Nous propagerons par tout le pays, dans chaque âme, dans chaque chaumière lithuanienne les chants que vous avez chantés en se mettant en marche. En cas de danger nous saurons défendre la patrie et honorablement mourir.

La jeunesse lithuanienne en s'assemblant dans notre capitale temporaire pour célébrer le dixième anniversaire de notre acitivité, à ce jour de la grande fête, veut vous remercier, héros de la liberté, de votre ouvrage grâce auquel nous sommes libres et nous pouvons développer notre culture.

Nos coeurs pleins de chagrin se précipitent à achever le travail que vous avez commencé — rendre au corps de notre peuple son coeur — son ancienne capitale Vilnius.

Héros honorables de la liberté! Que la mémoire de vos actions héroïques donne des forces créatrices à tous nos travaux, que nous mettons dans la trésorerie commune de notre culture nationale. Que votre vénération renforce les sentiments patriotiques de chaque Lithuanien et l'intention ferme de maintenir ce que vous avez conquis par votre sang et votre vie. Reposez tranquillement, héros hardis! Votre testament que vous avez signé par votre sang sera exécuté. C'est notre devoir, et nous le remplirons!“.

L'activité sportive de la „Jeune Lithuanie“

par A. Mikaitis

En poursuivant son but sublime la Jeune Lithuanie s'efforce de développer sous tous les rapports la personnalité des membres de son organisation, c'est pourquoi leurs forces psychiques et physiques évoluent. Chaque jeune Lithuanien en sacrifiant ses jeunes forces à la nation tâche de les développer au plus haut degré.

On se sert de toutes les branches du sport pour le développement des forces physiques des jeunes Lithuaniens. C'est dès le fondement de l'Union de la Jeune Lithuanie qu'on a commencé à arranger dans les détachements, outre d'autres sections, celles de sport.

Dès lors, leur nombre allait en croissant de telle manière que pour coordonner et élargir leur activité il a fallu fonder une organisation particulière. Ainsi le 17 octobre 1931 a été fondue l'Organisation Sportive de la „Jeune Lithuanie“ nommée par abréviation JSO.

Le but de JSO est d'élever une personnalité de bonnes qualités psychiques et physiques, — personnalité possédant une volonté ferme, tenant sa parole, personnalité attentive, adroite, hardie, prête au sacrifice de soi-même si la patrie le requiert.

Pour atteindre son but JSO 1) élargit et développe parmi les jeunes Lithuaniens de la culture physique, des jeux éducatifs nationaux, 2) fonde des clubs dans les détachements, 3) arrange dans ces clubs des cercles de culture physique et de jeux éducatifs, 4) popularise parmi la jeunesse lithuanienne la culture physique et des jeux éducatifs nationaux, 5) indique les moyens pour mener une vie saine, sobre, honnête, 6) publie

des livres, brochures, instructions, règles, tableaux et d'autres éditions, 7) prête assistance aux chefs, aux instructeurs pour arranger des cours et planter des camps, 8) arrange des lectures, des excursions, des pique-niques, des concours, des volées et d'autres spectacles, 9) organise des stades, des places de sport, des bassins et d'autres installations. On voit donc que l'activité de JSO est mise sur une large échelle, qu'elle est étroitement liée avec le développement d'une individualité ferme, noble et persévérante.

Le chef de JSO, dans les limites de l'Union de la Jeune Lithuanie, dirige l'activité de JSO, surveille et règle le travail des branches de sport, il est le membre de l'administration de l'Union de la Jeune Lithuanie agréé par le directeur du Palais de la culture physique. L'administration de JSO est agréé par le chef de l'Union de la Jeune Lithuanie. Le chef de district de JSO dirige le travail de JSO dans les limites du district de l'Union de la Jeune Lithuanie; il arrête le plan du travail, il règle l'activité des branches de sport, il fonde et liquide les clubs de JSO, il registre les hommes commandés dans les clubs pour un service quelconque, congédie du service les membres de JSO, présente chaque demi-année un compte rendu à l'administration de JSO sur l'activité du district.

Les clubs de JSO composent des cercles de culture physique et de jeux éducatifs; le chef de chaque club dirige ces cercles. Il y a dans chaque club des cercles suivants: 1) d'exercices gymnastiques, 2) d'athlétisme léger, 3) de football, 4) de basket-ball, du lancement du poids, 5) de lourd athlétisme, 6) de tennis, 7) de course d'auto et cyclisme, 8) de natation et de canotage, 9) de planement, 10) de tourisme, 11) de course hippique etc. Le chef du club JSO désigne un conducteur du corps de détachement. JSO a des membres effectifs, des candidats, des membres honorables et protecteurs.

Le fondement de JSO a été ardemment approuvé de la jeunesse lithuanienne, et bientôt une multitude de jeunes gens sont entrés dans les rangs de JSO. Par cette raison, il ne faut pas s'étonner que l'organisation sportive lithuanienne aille en croissant. En province on a arrangé des clubs de JSO cultivant de différentes branches de sport: on a organisé dans les districts des fêtes sportives qui se sont distinguées par la variété du programme et par le grand nombre des sportsmen.

Au bout de deux ans après le fondement de JSO, le 1—2 juillet 1933 a eu lieu à notre capitale temporaire Kaunas la

Moments caractéristiques de la volée.

première volée de JSO à laquelle ont participé 3.000 sportsmen en uniforme. C'est la première fois que les sportsmen de JSO se sont montrés en public et ont attiré sur soi les regards de toute la Lithuanie. Il faut en outre remarquer que cette année-la, JSO a remporté une victoire dans l'athlétisme léger et lourd.

La première volée de JSO a montré que cette organisation sportive a jeté profondément et largement des racines dans la terre en friche du sport lithuanien. Tout cela lui prédisait un avenir clair. Sa seconde volée qui a eu lieu le 5—8 juillet 1934 à Kaunas a évidemment montré que JSO est une organisation croissante et vivace. Cette seconde volée à laquelle avaient participé 12.000 sportsmen, a été prédestinée pour la com-

mémoration de le soixantième anniversaire de la naissance du Président d'Etat et du Chef de l'Union de la Jeune Lithuanie Antanas Smetona. Ainsi l'organisation JSO s'est augmentée au quadruple pendant un an. Il n'est pas probable qu'une organisation quelconque puisse se vanter d'une telle augmentation.

La seconde volée de JSO a montré qu'elle s'est accrue en une grande et solide organisation dont l'activité sportive s'est répandue par tout le pays. En 1936 JSO en célébrant son activité de cinq ans qui a bien réussi, avait 650 clubs avec 20.200 membres; il y avait aussi des sections de différentes branches de sport auprès de 700 détachements de la Jeune Lithuanie. En 1937, pendant la volée de la Jeune Lithuanie à l'occasion de son existence décennale JSO s'est montrée aussi brillamment.

JSO a bien mérité du sport lithuanien. L'un de ses plus grands mérites est ce qu'elle a répandu le sport le plus largement par la campagne lithuanienne. Avant le fondement de JSO c'était le plus souvent la jeunesse de ville qui s'intéressait du sport, mais maintenant les habitants de la campagne ressentissent un vif intérêt pour le sport de JSO.

Le second grand mérite de JSO est la cultivation des branches variées de sport. A présent, grâce à JSO, dans les villages lithuaniens réussissent non seulement le jeu avec des boules de neige, mais aussi l'athlétisme léger, le canotage, la natation, le sport de course hippique, la gymnastique, des jeux nationaux etc.

Le sport n'est pas le but de JSO, mais un moyen pour perfectionner l'individualité, c'est pourquoi JSO ne cherche pas à obtenir des records, mais elle tâche de ramener son activité sportive de telle manière qu'elle puisse, en embrassant la plupart de la jeunesse lithuanienne, le mieux possible la développer moralement et physiquement. Par cette raison le but de JSO n'est pas des records, mais les problèmes de l'éducation. Cependant, il faut remarquer que bien qu'elle ne considère pas des records comme son but, elle réussit presque chaque an dans les différentes branches de sport. Cela montre que JSO a de bons sportsmen et qu'elle fait des considérables progrès chaque an dans les différentes branches de sport.

Le premier président de l'administration de JSO était K. Geležinis, de 1932 jusqu'à 1936 — A. Latvénas, qui est par le temps qui court référendaire du Palais de culture physique, et à partir de 1936 — A. Butavičius.

M. K. Geležinis,
chef de la jeunesse nationaliste lithuanienne du territoire de Klaipėda.

„La Concorde” („Santara“)

par K. Žvalgutis

Au bout du XII-me siècle l'ordre allemand des chevaliers porte-glaive a commencé son „Drang nach Osten“ (poussée vers l'est) ; il subjuga d'abord les Prusses, peuple de la même race que les Lithuaniens. Cette partie de la Lithuanie conquise par les Allemands s'appelait Lithuanie Mineure ou Lithuanie prussienne.

Les Allemands s'appliquaient méthodiquement à germaniser les Lithuaniens de la Prusse, et la partie de la Lithuanie,

qui était plus proche de l'Allemagne, a été dans la suite tout à fait germanisée. La partie de la Lithuanie Mineure, qui était plus proche de Žemaičiai (la basse-Lithuanie) bien qu'elle fût fort opprimée par les Allemands, a maintenu sa nationalité.

En XIX-ème siècle, la renaissance nationale des Lithuaniens eut commencé, et elle atteignit aussi la Lithuanie Mineure. Là, à la fin du XIX-me siècle se formèrent des cercles dont le but principal était de restaurer la conscience nationale des Lithuaniens.

Le 15 février 1885 fut fondée (à Tilsit, Prusse) „Lietuviškoji Draugystė Birutė“ (la camaraderie Lithuanienne Biruté) dont le but était de restaurer la langue lithuanienne et de la soutenir. La société „Biruté“ étant devenue vigoureuse „l'Association des chantres lithuaniens de Tilsit“ dirigée par l'écrivain et philosophe Vydūnas, commença à travailler énergiquement. En outre, les sociétés „Le cercle Lithuanien“, „La Convention des Lithuaniens“ et „La camaraderie de la presse“ entrèrent alors en activité. Afin de résister plus facilement à la germanisation on entreprit en 1912 l'organisation aux villages de petites camaraderies: à Pagėgiai — „Rūta“, à Katyčiai — „Vainikas“ (guirlande), à Laukupiai — „Jaunimas“ (jeunesse), à Rūkai — „Ažuolas“ (chêne), à Plaškiai — „Liepa“ (tilleul), à Lauksargiai — „Žiedas“ (anneau), à Kulminai — „Spindulys“ (rayon) etc.

Puisqu'il manquait à ces petites associations de conducteurs intellectuels qui pourraient élargir et encourager leur activité on s'est avisé à les réunir en une association. Le 11 août 1912 eut lieu à Tilsit la première conférence des délégués de toutes les associations à laquelle on avait décidé de former une union nommée „Santara“ („Concorde“).

Le 6 octobre de la même année eut lieu la seconde conférence à laquelle on avait adopté le statut de la „Santara“ et élu une administration composée de M. Ašmutaitis, K. Urėdaitis, J. Vanagaitis, Vydūnas, J. Margys et M. Gudaitis.

Après que l'union „Santara“ eut été fondée l'activité des associations de la Lithuanie Mineure se ranima notablement, mais en 1914 la guerre a éclaté, et l'activité des associations de la Lithuanie Mineure a été interrompue entièrement pour quelque temps; un peu plus tard, pendant la guerre, elle a commencé peu à peu à agir à la dérobée. L'orage de la guerre apaisé, le 27 juillet 1919 les vieux et les jeunes adhérents de

l'idée nationale lithuanienne s'assemblèrent à Katyčiai et décidèrent de restaurer la „Santara“, qui a commencé à agir énergiquement. Le 17 juillet 1920 à la conférence des délégués on décida de publier chaque 15 jours un petit journal pour la jeunesse nommé „Darželis“ („Petit potager“).

En 1923 la contrée de Klaipėda, où l'activité de „Santara“ avait expiré entièrement à ce temps- là fut rendue à la Lithuanie, et de nouvelles organisations lithuaniennes commencèrent à agir à partir de 1926 dans ce pays. En 1934 „Santara“ entra en accommodement avec la Jeune Lithuanie et transforma son organisation conformément à l'idéologie de la Jeune Lithuanie.

Le 22 septembre 1935 à la conférence des délégués des sections de „Santara“, qui avait eu lieu à Klaipėda, le nouveau règlement de l'union réformée fut adopté. Le but de ce règlement de „Santara“ est la lithuanisation de Klaipėda, la nation lithuanienne animée des mêmes sentiments, sa propre culture nationale et la personnalité vigoureuse.

Pour atteindre ce but l'union „Santara“ engage la jeunesse de Klaipėda pour le travail national, éveille et raffermis la conscience nationale de la jeunesse, lui inocule l'amour de sa mer, l'encourage à la lutte contre tout ce qui menace le bien-être de la nation lithuanienne et contre ceux qui ont l'intention d'arracher la contrée de Klaipėda à la Lithuanie, sa mère; elle élève une jeunesse pour qu'elle aime à s'instruire à devenir laborieuse, à être sobre, tenace, disciplinée, résolue, pour qu'elle soit honnête, qu'elle ait une âme saine dans un corps sain.

Le travail de l'union „Santara“ est réparti de la même manière que celle de la Jeune Lithuanie entre les branches suivantes: 1. — branche d'idéologie et d'organisation, 2. — d'art et d'instruction, 3. — de culture physique et de jeux éducatifs, 4. — d'apprêt militaire, 5. — d'apprêt à l'économie rurale, 6. — de presse et de propagande. Pour chaque branche sont désignés des directeurs, qui agissent selon le statut constitué par le président de l'Union.

L'Union agit en toute la Lithuanie Mineure, qui par aisance est divisée en districts divisés aussi en quartiers et ces derniers — en sections. Ainsi „Santara“ est divisée de la même manière que la Jeune Lithuanie.

Cette année - ci „Santara“ a les districts suivants: la ville de Klaipėda, le district de Klaipėda, Šilutė, Pagėgiai et Priekulė. Un conducteur désigné par le président de l'Union diri-

ge son district. Il surveille à l'exécution des ordonnances du directeur de l'Union, il désigne dans le district des conducteurs des différents embranchements du travail, il indique dans le district et exempte de différents devoirs à l'exception des directeurs des quartiers que le président de l'Union désigne.

Chaque district, comme cela a été mentionné si-dessus se divise en quartiers que dirige le directeur du quartier. Un quartier a environ 4—6 sections.

Dans chaque section dirige le conducteur du district désigné par le président de la section et par son administration.

L'union „Santara“ restaurée et réformée est basée sur les principes de chef et de discipline. Le suprême idéologue est le Chef d'Etat Antanas Smetona. Elle marche par le chemin indiqué par son Chef et elle fait partout tous ses efforts pour se guider par ses idées. Le président de l'union „Santara“ dirige son travail; il est nommé et congédié par le président du comité des organisations lithuaniennes.

Le président de l'Union informe le président du comité des organisations lithuaniennes du travail et des projets de l'Union et lui demande ses conseils et ses indications; il convoque et mène les séances des conférences de l'administration centrale des conducteurs des districts, il désigne et congédie les membres de la direction centrale; il désigne la direction des branches principales et auxiliaires du travail de l'Union parmi les membres de la direction principale; il confirme les élections des membres des directions correspondantes et il en publie les statuts, désigne et congédie les directeurs des districts, les membres des directions des districts et les présidents des arrondissements d'après les rapports des directeurs des districts; il confirme les comptes rendus de l'Union, résout définitivement les questions de l'admission et de la révocation des membres; il accorde aux personnes le nom de membres honorables de district ou de section; publie des statuts, des préceptes, des ordonnances.

Le secrétaire général est l'adjoint du directeur de l'Union, qui le désigne et congédie après avoir pris conseil du président du comité des organisations lithuaniennes. En outre, le Conseil composé du président et des membres soutient moralement et matériellement l'union „Santara“.

Le président de l'Union règle le nombre des membres du Conseil et il les convoque après avoir pris avis du président du comité des organisations lithuaniennes. Le président du Conseil est élu par l'assemblée des membres du Conseil.

L'orchestre à vent de l'Union „Santara“ („La Concorde“).

L'union „Santara“ consiste des membres honorables, protecteurs, assistants, actifs, des membres candidats, des membres dont la probité est mise à l'épreuve et de jeunes gens aspirants. Chaque Lithuanien ou Lithuanienne à l'âge de 16—30 ans qui approuve sincèrement le but de l'Union et veut être élevé dans la direction indiquée par l'Union peut devenir membre. La fête des unions de „Santara“ et de „La Jeune Lithuanie“ a lieu le 13 juin, qui est aussi le jour de la fête du Chef de la nation et de l'Union, Antanas Smetona. La devise de „Santara“ est: „Tout pour la Lithuanie“.

„Santara“ ressemble à la „Jeune Lithuanie“ non seulement par son idéologie et son organisation, mais aussi par son uniforme. Les Jeunes Lithuaniens et les Santariens endossent une uniforme verte, mais le symbole sur la manche gauche de l'uniforme des jeunes Lithuaniens est le symbole de la ville de Vilnius — Loup de Fer, chez les Santariens — le symbole de Vilnius, les piliers de Guédimine (grand duc de Lithuanie au 14-me siècle). En outre, les Jeunes Lithuaniens et les Santariens different par leurs parures de tête. L'insigne de Trois Flammes et du drapeau est le même chez les deux organisations.

„Santara“ a réuni sous son drapeau la plupart de la jeunesse nationale de Klaipėda. Comparativement en peu de temps elle a accompli un assez grand travail éducatif. Elle instruit et élève la jeunesse, qui pendant quelques siècles avait été germanisée par les étrangers, dans le sens national et dans le dévouement au régime. En outre, „Santara“ prend bien en considération l'éducation physique de la jeunesse. Pour développer parmi la jeunesse l'amour de la mer on cultive le sport aquatique et les Santariens se sont signalés dans cette branche de sport. Des chants nationaux, des divertissements culturels, le sport de différentes branches, des contes, des représentations théâtrales, des bibliothèques — ce sont les moyens dont les Santariens se servent largement pour atteindre leur but sublime.

La volée de la „Jeune Lithuanie“ à l'occasion de son existence décennale

par le Jeune Lithuanien

Ce que la Jeune Lithuanie a atteint pendant dix ans de travail pénible a été joliment et pittoresquement montré à Kaunas le 27, 28 et 29 juin pendant sa volée à l'occasion de son existence décennale. Cette volée, à laquelle se préparait avec assiduité toute l'Union, a été la troisième par ordre.

Un comité dont le président était J. Gaurilius a été formé pour la préparation de la volée.

La veille de la volée, le 26 juin une exposition des travaux pendant dix ans de la „Jeune Lithuanie“ fut inaugurée à Kaunas dans la salle de la corporation „Neo-Lithuania“ par le vice-ministre, J. Masiliūnas, qui remplaçait alors le ministre de l'instruction publique dans ses fonctions. L'exposition avait deux sections 1) la section de l'art populaire, 2) du travail de l'organisation de la „Jeune Lithuanie“.

La première section de l'art populaire et décoratif nous a montré d'une manière expressive le grand succès de la „Jeune Lithuanie“ dans le domaine de la culture nationale.

Des tissus, des objets d'ouvrage manuel, des meubles et des objets de décoration de chambre — cela a montré d'une manière persuasive à tous les visiteurs de l'exposition (il y en avait environ 20.000) que les jeunes lithuaniens sont capables de percevoir profondément et correctement le style national et qu'ils sont en état d'enseigner la campagne à orner joliment par les oeuvres d'art.

Le travail varié accompli par la „Jeune Lithuanie“ pendant dix ans a été représenté dans la section d'organisation par

des diagrammes, des tableaux, des dessins, des éditions variées et d'autres objets exposés.

Le président de l'Etat Antanas Smetona, Chef de l'Union de la „Jeune Lithuanie“, a visité l'exposition et examiné attentivement les objets exposés.

Le 27 juin au jour de la volée les jeunes lithuaniens nommés la jeunesse verte se dirigèrent de toutes les contrées de la Lithuanie par des moyens variés de communication vers la capitale temporaire, la ville de Kaunas. Bien qu'il y en eût une grande multitude qui était venue par des moyens variés de communication l'administration des voies de communication et les habitants de Kaunas ont aperçu la ponctualité et la discipline des jeunes lithuaniens. De grand matin une disposition solennelle régnait à Kaunas.

Des chants nationaux sonnaient partout dans les rues, des orchestres retentissaient, les drapeaux nationaux flottaient et les passants suivaient des yeux curieux les rangs bien ordonnés de la volée. La jeunesse verte se dirigeait énergiquement vers la place de Petras Vileišis où au premier jour de la volée devait avoir lieu un service divin solennel et la revue.

Le président d'Etat Antanas Smetona, Chef de l'Union „La Jeune Lithuanie“, le protecteur suprême de l'Union Juozas Tūbelis, ministre-président, les membres du gouvernement, les militaires supérieurs et beaucoup de hôtes honorables arrivèrent au service divin solennel et à la parade. Le membre honorable de l'Union Vladas Mironas, chapelain supérieur de l'armée, avait officié et prononcé un sermon.

Après la messe, le Chef de l'Union Antanas Smetona, Président d'Etat, accompagné par le ministre président Juozas Tūbelis, le protecteur suprême de l'Union et le président de l'Union, avocat B. Grebliauskas, fit le tour des files de la volée qui s'étaient rangées sur la place et il les salua, après quoi il se rendit à la tribune honoraire et prononça le discours suivant:

„Jeunes Lithuaniens et Lithuaniennes! C'est aujourd'hui la grande fête de votre famille nombreuse: la vie jeune de votre Union entre dans son onzième année. Soyez les bienvenus! Vous vous êtes préparés d'avance à cette fête et vous l'attendiez sans doute avec impatience. Et voilà, maintenant, vous êtes venus de toutes les régions de la Lithuanie indépendante accompagnés par votre drapeau, à présent vous vous rangez devant vos directeurs suprêmes, devant les hommes d'Etat et les délégués de vos camaraderies intimes.

S. E. le Président d'État, Antanas Smetona, Chef de l'Union, prononce son discours devant les jeunes Lithuaniens.

Il ne manque pas aussi de représentants des nations amies des pays étrangers. Vous fixez les regards des vôtres et des étrangers. Qu'est-ce qu'il veulent voir? Ils attendent qu'on leur montre pendant ces trois jours ce que vous avez appris. Il sera agréable de vous entendre chanter, de vous voir hardiment et joyeusement marcher et joliment jouer.

Quoique nous soyons de bonne humeur à ce jour solennel nous sommes affligés qu'au delà de la frontière temporaire dans la contrée de Vilnius, la jeunesse lithuanienne ne puisse être de la même manière élevée que vous. Cependant, espérons que

cette frontière là disparaîtra avec le changement des circonstances actuelles, et vous pourrez vous élever avec la jeunesse de notre contrée subjuguée.

Nous regardons avec intérêt vos files rapides et nous voulons voir ce que vous avez appris. Cependant, ce n'est pas une boutade futile ou un divertissement quelconque qui nous attire à vous, c'est un espoir noble émanant de votre hardiesse, qui déclare: les forces de la jeunesse doivent être consacrées à la nation. Ainsi ce que nous verrons pendant trois jours n'est qu'un reflet des travaux considérables dans le domaine de l'éducation.

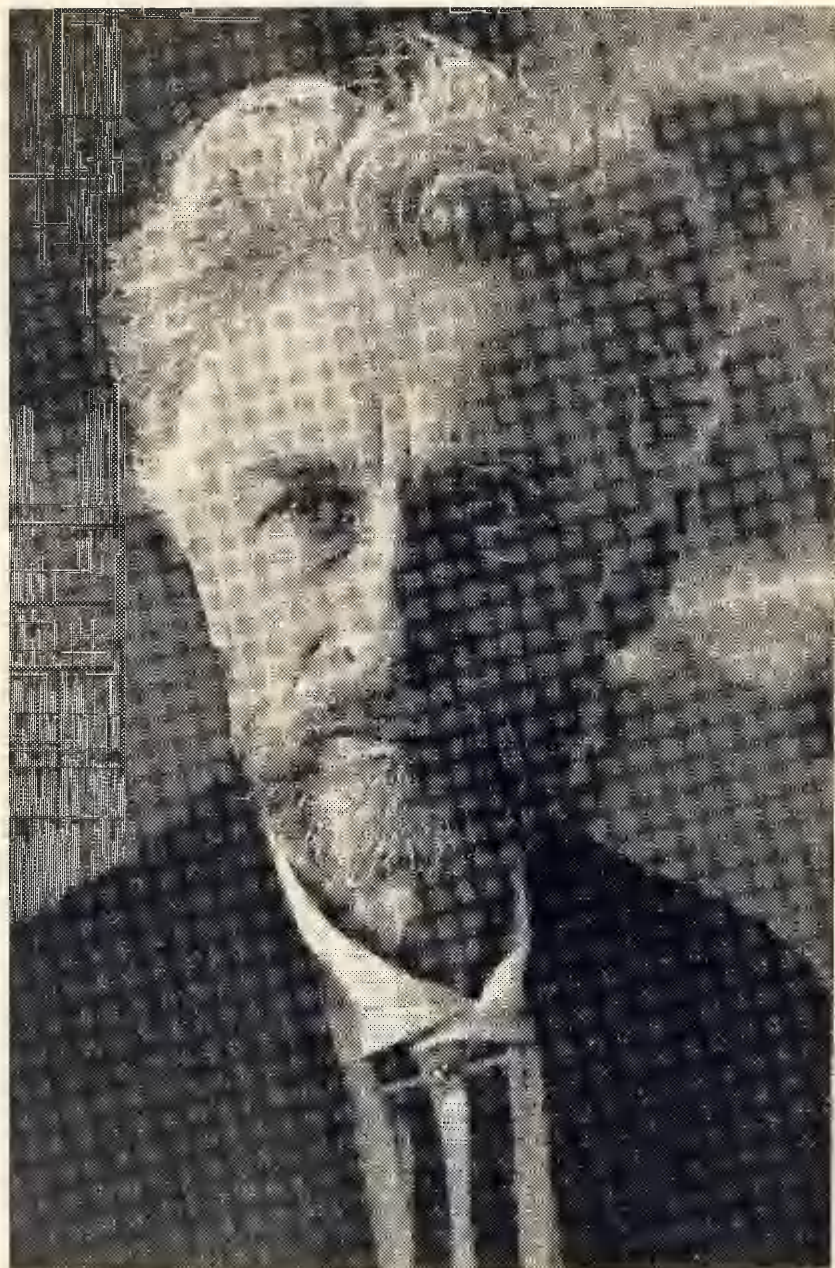
Ces travaux qui sont conduits dans la direction vers l'unification nationale ont jeté largement des racines par tout le pays. Il faut croire que la jeune génération d'à présent sera plus vigoureuse que celle du passé. L'art et les autres biens culturels sont à la portée de l'Union.

Tous les habitants de Kaunas s'intéressent de la volée des jeunes Lithuaniens, mais vous aussi prenez intérêt à Kaunas. Après avoir été en visite à Kaunas vous rebrousserez chemin en humeur plus vivace. Notre capitale temporaire répand des rayons touffus de lumière par tout le pays. Beaucoup de ces rayons sont échus aussi à l'Union de la Jeune Lithuanie.

Ces dix ans de son existence est un grand événement, qui est mémorable non seulement à vous, jeunes Lithuaniens et Lithuaniennes, mais aussi au gouvernement et à toute la nation. Le chemin que vous avez frayé parmi la jeunesse ne se couvrira jamais d'herbe. Dans votre Union régnera toujours l'âme de la nation imprégnée de la morale chrétienne, l'âme qui unit la jeunesse.

A l'occasion de cet espace de dix ans je sois bien aise de saluer le protecteur de l'Union, le premier ministre, le président de l'Union et par eux-toute l'Union. C'est avec plaisir que je remercie toute l'Union de travaux assidus exécutés pendant les dix ans.

Je désire bien que l'Union, en entrant dans la seconde dizaine d'années répande infatigablement son travail parmi la génération croissante. Attendons avec intérêt le second anniversaire. Je ne doute guère qu'en vivant entre vous-mêmes en unité vous ne soyez en état de travailler unaniment avec les autres camaraderies, pour lesquelles vous avez une affection forte.

Dr. Vydūnas,

fameux écrivain et phylosophe lithuanien, membre honoraire
de la „Jeune Lithuanie“.

C'est un plaisir pour moi, Chef de la Jeune Lithuanie, d'assister au programme de trois jours et de vous souhaiter les meilleurs succès.

En envisageant le bel avenir de notre patrie, soyons toujours en bonne humeur et croyons que la Lithuanie obtiendra ce que lui appartient par le droit“.

Après le discours du Chef de la Jeune Lithuanie accompagné par des acclamations enthousiastes, le secrétaire général de l'Union J. Paplauskas donna lecture de l'acte du Chef de l'Union par lequel un insigne de Trois Flammes avaient été conféré à ceux qui se sont distingués par leur activité. Le Chef de l'Union lui-même a accroché les insignes à ces personnes.

La Jeune Lithuanie tâche d'entretenir les plus étroites et amicales relations avec l'armée. D'après le programme de l'activité de la Jeune Lituanie, la discipline et des exercices préparatoires militaires sont mis en usage. Chaque Jeune Lithuanien est encouragé à se préparer le mieux possible pour la défense de l'indépendance de son pays.

Pendant la volée à l'occasion de son existence décennale la Jeune Lithuanie en désirant d'exprimer son attachement et sa gratitude à l'armée a lui fait à titre de présent un cadeau — quatre autos ornés d'insignes de Trois Flammes. Le premier jour de la volée, ce cadeau fut offert solennellement au ministre de la défense nationale général de brigade du génie Dirmantas sur la place de Petras Vileišis. Pour montrer par quelles intentions la Jeune Lithuanie a été poussée en offrant à l'armée ce beau et coûteux cadeau nous citons le texte de cet acte :

„A l'armée glorieuse lithuanienne.

L'Union „La Jeune Lithuanie“ de la jeunesse nationale lithuanienne en exprimant dans son statut que son but est la Lithuanie libre, toute la nation animée par les mêmes sentiments, une culture nationale et une personnalité vigoureuse, dès les premiers jours de son fondement a pris en considération particulièrement notre brave armée et elle soutenait à toute force l'idée de l'armée nationale.

La Jeune Lithuanie est pleinement persuadée que seulement une armée puissante peut garantir la liberté de notre chère patrie, c'est pourquoi tous les enfants de la patrie doivent soutenir leur armée non seulement moralement, mais aussi matériellement.

Les dernières quelques années toutes les sections de l'Union envoyaient des dotations à la caisse du fonds de l'armement fondée chez la Direction de l'Union. La Direction Supérieure de l'Union a résolu d'acheter pour la somme des dotations collectées quatre autos du type convenable FW et de les remettre à l'armée pendant la volée de la „Jeune Lithuanie“ à l'occasion de son existence décennale de 27 juin 1937.

Que cette dotation de la „Jeune Lithuanie“ soit un symbole de la grande affection et de l'attachement de l'Union à notre brave armée et un signe de promesse qu'à l'heure du danger qui menacera notre patrie, tous les jeunes Lithuaniens s'avanceront pour défendre l'indépendance obtenue par le sang de nos volontaires et si la patrie le demande, ils sacrifieront pour la Lithuanie leur bien le plus précieux — leur vie“.

Après que la dotation eut été remise à l'armée eut lieu la parade solennelle des corps de troupe de la volée commandée par le chef gérant la discipline et les exercices préparatoires militaires, sous-lieutenant de réserve S. K. Balys. D'abord, défilèrent devant la tribune des hôtes éminents les drapeaux de l'Union, puis - les colonnes des danseurs nationaux, ensuite — environ 1.000 jeunes filles en habit national; derrière elles marchaient les Santariens et une grande foule des jeunes Lithuaniens divisés en districts et derrière eux les jolies colonnes des sportsmen. Toute la parade dura une heure et vingt minutes. Des hôtes honoraires et environ 40.000 spectateurs observaient la parade.

Le soir, tous les délégués et les invités participèrent au petit jardin du Musée de la Guerre au cérémonial de baissement du pavillon et ils mirent auprès de la tombe du Soldat Inconnu une guirlande de fleurs vives.

A cette occasion le secrétaire général de l'Union J. Pajauskas prononça un discours sensible, après quoi tous les participants allèrent au palais du Président saluer et honorer le Chef de l'Union, A. Smetona, qui avec le suprême Protecteur de l'Union, président du Conseil des ministres, Juozas Tūbelis firent accueil de la parade. Les participants de la procession donnèrent au Chef de l'Union à titre de présent un obélisque fait de marbre artificiel lithuanien.

Au piédestal, dans lequel sont gravés des tableaux représentant les jeunes Lithuaniens poursuivant leur but, étaient entassées des dalles en forme de livres; sur le côté de chacune

de 37 dalles est inscrit le nom du district et sur l'une d'elles — le nom „Santara“.

Chaque chef du district portait pendant la procession une dalle, et après être arrivés au palais du Président tous les chefs entassèrent les dalles l'une sur l'autre, et de telle manière s'est formé un obélisque, sur le sommet duquel sont mises des figures de jeunes Lithuaniens et Lithuaniennes.

Le deuxième jour de la volée a été prédestiné à la fête de chants, qui eut lieu à la forêt de chêne, dans un amphithéâtre arrangé pour cela. A la fête de chants avaient participé 4.282 chanteurs dont 1.493 composaient un chœur artistique et les restes — un chœur à deux voix de chants populaires. Ces chœurs ont été dirigés par K. Griaudzė et J. Bielionis. Ce dernier a dirigé le chœur à deux voix.

La fête de chants fut inaugurée par le vice-ministre par interim de l'instruction publique K. Masiliūnas, qui dans son discours, entre autres, avait annoté, que l'énorme organisation de la jeunesse, la Jeune Lithuanie, en étant dévouée aux idéals nationaux et en les exécutant diligemment dans la vie, célèbre aujourd'hui l'anniversaire de son existence décennale et ravit la société de ses travaux réels conformément à la réalité actuelle et aux traditions anciennes.

Puis il remarqua que l'Union de la Jeune Lithuanie poursuit les idéals de l'éducation auxquels se tiennent nos écoles nationales, et qu'elle exécute le programme de l'éducation que toutes nos écoles sont obligées à exécuter. Dans ce sens la Jeune Lithuanie est un énorme établissement bien organisé pour l'éducation de la jeunesse.

A la fête de chants de la volée ont participé environ 30.000 amateurs, et l'on pouvait voir que l'art de chant a jeté des racines profondes parmi la jeunesse nationale lithuanienne. Cette fête a montré aussi que la Jeune Lithuanie prend intérêt à la vieille musique lithuanienne et qu'elle la vivifie et développe. Pendant la fête un orchestre de 220 musiciens jouant du chalumeau dirigé par K. Matulevičius a enchanté l'auditoire par son jeu excellent.

Le troisième jour de la volée a été consacré aux exercices sportifs et aux danses nationales. Aux exercices sportifs, qui ont eu lieu à la place de Petras Vileišis, participaient environ 7.000 sportsmen, et les vieilles danses nationales dansaient 28 groupes chacun à 8 couples, en tout 448 danseurs. Les exerci-

Placard représentant l'idée de la volée.

ces sportifs généraux frappèrent d'étonnement les spectateurs par leur solidité et par leur harmonie. Les vieilles danses nationales reportèrent les spectateurs innombrables aux temps de la haute antiquité. Ces danses ont montré d'une manière expressive que les Lithuaniens anciens savaient aussi se manifester élégamment dans la chorégraphie.

A la fête de sport et de danses participaient le Chef et le Protecteur Suprême de l'Union avec beaucoup de hôtes hono-

rables qui étaient arrivés de Tchécoslovaquie, d'Estonie, d'Italie et d'autres pays ayant des sentiments d'amitié pour Lithuanie.

Après la fête, eut lieu au théâtre d'Etat une séance solennelle pendant laquelle une cantate de la Jeune Lithuanie fut exécutée. Les personnes suivantes tenaient le fauteuil: le Président du Conseil des Ministres, Protecteur Suprême de l'Union, Juozas Tūbelis, le chapelain suprême de l'armée Vl. Mironas, membre honoraire de l'Union, l'ingénieur K. Šakenis, président du Seim et membre du Conseil de l'Union, le général de brigade du génie Dirmantas, ministre de la défense nationale, le colonel de l'état major St. Raštikis, chef des forces nationales lithuaniennes, le maire de Kaunas A. Merkys, membre du Conseil de l'Union, le vice-ministre de la justice A. Drevinskas, membre du Conseil de l'Union, et le secrétaire général de l'Union de Nationalistes Lithuaniens Dr. S. Janavičius.

Le Protecteur Suprême de l'Union prononça un discours, dans lequel il avait indiqué la grande importance de la Jeune Lithuanie pour la nation et pour l'Etat.

Après ce discours on joua le chant national, et des félicitations commencèrent. Parmi beaucoup de complimenteurs les délégués suivants des organisations de la jeunesse étrangère félicitèrent la „Jeune Lithuanie“: le président de l'Union, „Uenu“ de la jeunesse estonienne, vice-ministre Keller, le délégué de l'organisation tchécoslovaquienne „Sokol“ František Henek, le secrétaire général de l'Union estonienne „Isamaaliit“ Olev Piirsalu etc. Le président de l'union „Uenu“ de la jeunesse estonienne Keller dans son discours, entre autres, a remarqué que, si le travail de la jeunesse est suivi de l'approbation favorable de la nation et de ses chefs suprêmes, on peut être sûr qu'elle accomplira à merveille la mission que l'on a lui confiée, c'est à dire, qu'elle continuera le travail de ses ancêtres en aspirant à un plus grand et lucide avenir de son pays.

Puis il est sûr, que la „Jeune Lithuanie“ accomplit cette mission et par cela garantit et renforce la liberté de sa belle patrie et l'indépendance de l'Etat qui avait été temporairement apprimé par des étrangers.

Arrivé à la séance solennelle, le Chef de la „Jeune Lithuanie“, le Président d'Etat Antanas Smetona prononça un beau discours significatif, dans lequel il avait indiqué l'importance de la volée et des travaux que la „Jeune Lithuanie“ avait accomplis. Il a annoté que la „Jeune Lithuanie“ marche en avant plus rapidement que la Lithuanie ancienne et que cette

Dr. Juozas Tumas - Vaižgantas,
(1869—1934)

fameux écrivain, un des idéologues de la renaissance nationale de la Lituanie, membre honoraire de la „Jeune Lithuanie“.

volée a une grande importance à l'égard de la renaissance de la nation. On a vu partout pendant la volée, comment la discipline, la concordance et l'unité de la „Jeune Lithuanie“ se sont manifestées. Voilà comment la jeunesse est élevée sur le principe de chef.

Pendant dix ans les jeunes Lithuaniens réunis se sont manifestés dans tous les domaines de la vie culturelle, c'est pourquoi en se rejouissant nous disons: c'est une bonne matière, ce sont de bons maîtres qui savent créer une grande oeuvre de cette jeunesse.

Le beau discours de Chef de l'Union fut suivi d'ovations foudroyantes. Puis on joua le chant national, et le président de l'Union, avocat B. Grebliauskas prononça un discours. Dans son long discours, en vue du trajet serein que la „Jeune Lithuanie“ avait passé, il dit, entre autres, que l'activité de l'Union à l'avenir, comme cela était jusqu'à présent, doit être réglée par le principe ferme; il faut mettre en équilibre les forces psychiques et physiques de la jeunesse parce que c'est la synthèse de ces forces qui peut garantir la perfectibilité de l'individu.

Puis, dans son discours en développant son programme il dit que la jeunesse nationale de la Lithuanie indépendante n'oublierait jamais ses frères asservis dans la contrée de Vilnius et les parties de la Lithuanie arrachées par les oppresseurs et, qu'en cas de besoin, elle mourrait en tâchant d'amender la plus abominable iniquité de ce siècle commise en Europe.

„L'autre dizaine d'années, dit le président de l'Union, nous marcherons hardiment les rangs plus serrés, les visages lumineux, les pas fermes, l'âme épurée, avec l'intention persistante de travailler, de lutter“. La volée nous a montré que la „Jeune Lithuanie“ tellement marche.

Ce morceau de poésie a écrit une jeune
Lithuanienne âgée de 14 ans.

MA LITHUANIE

O ma Lithuanie! O ma patrie aimée!
Je t'aime, je t'aime ainsi quoique mutilée
Par tant de mains méchantes, envieuses, ennemies,
Mais maintenant, bien d'autres mains tant bénies.
Ah! j'ai de ton sang dans mes veines. Du sang
Rouge, pur, vif, bouillant, et qui descend
De tous les aïeux de ma patrie chérie,
Dont j'ai aussi l'ardeur, jamais refroidie...
Lithuanie, tu as une belle histoire:
Des guerres, des conquêtes, de la gloire!
Lorsque je l'ai lu dans les livres,
J'ai senti la joie de vivre!
Et tout à coup s'éleva dans mon âme,
Tres haut, tres loin, une grande flamme;
J'ai senti que j'étais à l'aurore de ma vie,
Et que mon amour que jamais rien ne salit
Augmentera de jour en jour... Et je te chante
O Lithuanie! Certes, tu as connu la tourmente,
Sur toi grondaient mille et mille tonnerres,
Des troupes, des bataillons, des légionnaires.
Tu as senti la poudre, la fumée des brassiers
Et sur ton corps sanglant, le tranchant des aciers;
Le pays était comme une fournaise,
Et les ennemies tressaillaient d'aise.
Tu as vu aussi tes drapeaux déchirés
Par la mitraille, et les bois imflammé,
Les soldats qui mouraient dans la tempête!
Les ennemi alors, se sont mis en fête.
Ils ont dit: „Maintenant tout est détruit,
Elle est morte, et chez elle, il fait grand nuit
Oh non! Tu n'étais pas morte, tu dormais,
Tes yeux étaient fermés, mais tu vivais,
Et sous la poitrine mértriée, ton coeur
Battait! Et eux ils n'avaient pas peur,
Car ta figure était pâle et blanche.
Tu restais couchée entre les branches
De ta sombre forêt, comme en un cercueil,
Et tous sur terre, semblaient porter ton deuil...
... Mais soudain, tu le levas, grande, frémissante
Comme un spectre, et au milieu de l'épouvante
Tu criais: „L'heure est venue! O Liberté,
Viens!..“ Ton visage était tout illuminé.
Alors chez tes fils, chez les jeunes, les vieux,
Les femmes, les enfants, dans tous les yeux,
Les ennemis voyaient avec effroi,
Un éclair de fierté et de joie!
Sur tous les visages rayonnaient l'espérance,
Malgré les mauvais jours, et toute la souffrance,
Qu'ils avaient endurée depuis si longtemps!
Ils allaient vaincre maintenant, ces géants!
Une flamme divine et claire brillait sur ton front.
Alors tous ont courru, forts, frémissants, furieux,
Et ont combattu pour toi, ardents, radieux.
Ravageant, massacrant...
... Les uns sont morts —
Seigneur, je vous prie, oubliez leurs torts;
Car ils ont combattu pour a bonne cause,
Ils ne voulaient que le bien, pas autre chose.

A. M-ne

1927—1937.

Jaunosios Lietuvos istoriniai bruožai

Šių metų spalį 8 dieną sukanka dešimt metų, kai buvo įkurta Lietuvių Tautinio Jaunimo Jaunosios Lietuvos Sąjunga. Jaunoji Lietuva per dešimtį metų išaugo į didelę, vieningą ir stiprią lietuvių tautinio jaunimo organizaciją. Šiandien Lietuvoje sunku būtų rasti miestelį ar bažnytkaimį, kuriame nebūtų Jaunosios Lietuvos skyriaus, o dar sunkiau būtų rasti kaimą ar viensėdį, kuriame nebūtų jaunalietuvio ar bent Jaunosios Lietuvos bičiulio.

Jaunosios Lietuvos Sąjunga tokį didelį pasisekimą lietuvių jaunuomenėje turi ir taip smarkiai auga bei stiprėja todėl, kad ji savo ideologija apima visuotinius lietuvių tautos siekimus. Laisva Lietuva, vieninga tauta, sava tautiška kultūra ir stipri asmenybė — štai tie idealai, kuriuos įsirašė į savo siekimus Jaunoji Lietuva, dėl kurių įgyvendinimo dirbo ir kovojo geriausi Lietuvos sūnūs ir kurių siekia kiekvienas savo kilmę ir vardą branginąs lietuvis (Jaunalietuvių Vadovas, 1937 m., Nr. 2—3, 10—11 psl.).

Nors Jaunoji Lietuva dar tik dešimt metų, kaip gyvuoja, tačiau ji savo ideologija siekia Lietuvos atgimimo laikus. Jaunosios Lietuvos Sąjunga į savo ideologijos pagrindus padėjusi visuotinius lietuvių siekimus, eina tais keliais, kuriems gaires nustatė lietuvių tautos rasiniai, geografiniai ir istoriniai veiksniai. Tatai mums rodo, kaip glaudžiai Jaunoji Lietuva yra susijusi ne tik su lietuvių tautos dabartimi, bet ir su jos praeitimi. (Ten pat, 13 psl.).

Prieš karą, rusų valdomoje, Lietuvoje lietuvių jaunimui organizuotis buvo griežtai draudžiama. Negalint jaunimui viešai organizuotai veikti, buvo steigiamos slaptos jaunimo organizacijos. Tačiau jos dėl tinkamų vadų stokos savo veikimo plačiau išplėtoti negalėjo. Sukūrus nepriklausomą Lietuvos

valstybę, lietuvių jaunimui organizuotai veikti sąlygos pasidarė kuo geriausios. Kadangi jau prieš karą veikė slaptos partinės jaunimo organizacijos, tai nepriklausomoje Lietuvoje jos pirmiausiai ir pradėjo gyvuoti. Pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais partiniam jaunimui veikti sąlygos buvo patogios dar ir todėl, kad tuomet vyriausybė buvo sudaryta partiniais pagrindais ir visuomenėje vyravo didelis partinis susiskaldymas.

Tautiškoji jaunuomenė pirmiausia pradėjo organizuotis Lietuvos universitete. Čia 1922 m. pabaigoje buvo įsteigta Lietuvių studentų tautininkų Neo-Lituania korporacija, kuri netrukus pradėjo leisti „Jaunosios Lietuvos“ žurnalą. Provincijos jaunimas taip pat jautė gyvą reikalą organizuotis tautinės ideologijos pagrindais. Neo-Lituania korporacija dažnai gaudavo iš provincijos laiškų, prašančių kaimo jaunimui atsiųsti korporacijos įstatų ir instrukcijų, kaip provincijoje steigti jos skyrius.

Kadangi korporacijos įstatai ir santvarka netinka kaimo ir miesto jaunimui organizuoti, tai buvo pradėta galvoti apie steigimą atskiros lietuvių tautinės jaunuomenės organizacijos. Apie pusmetį šį dalyką pasvarsčius, 1927 m. spalio 8 dieną buvo įregistruoti Jaunosios Lietuvos Sąjungos įstatai, po kuriais, kaip steigėjai, pasirašė B. Grebliauskas, A. Danta, D. Cesevičius, A. Koncė ir Variakojis.

Pirmieji Jaunosios Lietuvos, kaip ir kiekvieno naujagimio, žingsniai buvo sunkūs ir nedrąsūs. Ji partinių žmonių gerokai buvo puolama. Tačiau lietuvių jaunuomenėje iš pat pirmųjų savo gyvenimo dienų ji turėjo didelio pasisekimo ir nuoširdaus pritarimo. Tuojuo provincijoje ėmė steigtis naujosios sąjungos skyriai, kurie iš pat pirmųjų dienų energingai ir sėkmingai pradėjo veikti. Jaunosios Lietuvos Sąjungos įvairiais reikalais daugiausia rūpinosi jos pirmininkas, dabartinis jos Vadas, Benediktas Grebliauskas.

1928 m. liepos 2 ir 3 d. Kaune, Neo-Lithuania korporacijos rūmuose, įvyko pirmasis visuotinis Jaunosios Lietuvos skyrių atstovų suvažiavimas, kuriame, be įvairių kitų klausimų, buvo iškelti ir teigiamai išspręsti laikraščio „Jaunosios Kartos“ leidimo ir sporto ratelių bei chorų skyriuose organizavimo dalykai.

Kaip Jaunosios Lietuvos Sąjunga smarkiai augo rodo šis faktas, jog metams sukakus nuo įstatų įregistravimo Sąjunga

jau turėjo 122 skyrius ir daugiau kaip 4.000 narių, o po keletos mėnesių skyrių skaičius pašoko ligi 160.

Po metų, būtent 1929 m. birželio 29—30 d., toje pat vietoje įvyko antrasis Jaunosios Lietuvos skyrių atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 130 atstovų ir 43 svečiai. Suvažiavimą raštu ir žodžiu sveikino daug tautiškujų organizacijų. Tame suvažiavime Respublikos Prezidentas Antanas Smetona buvo išrinktas Jaunosios Lietuvos Sąjungos Šefu. Jam buvo įteiktas sąjungos nario ženklelis ir šis diplomatas:

„Pone Prezidente!

Didis mūsų tautos vyre, budrus lietuvių teisių sarge! Tauta pajuto Tavo nuolatinį rūpinimąsi jos reikalais ir šiandien ji klauso Tavo balso. Tautiškas jaunimas, eidamas tikru Tėvynės keliu, nori, kad Tu savo patyrusia ranka jį vestum.

Lietuvių Tautiško Jaunimo Jaunosios Lietuvos S-gos atstovai, susirinkę 1929 m. birželio mėn. 29—30 d. Kaune, prašo būti Sąjungos Šefu.

Mes, savo Šefo vedami, esam pasiryžę savo jaunąsias jėgas paaukoti mūsų brangios Tėvynės gerovei“.

Respublikos Prezidento Antano Smetonos pakvietimas būti Jaunosios Lietuvos S-gos Šefu buvo labai reikšmingas: jis savo dideliu autoritetu sąjungą sustiprino morališkai, labiau padidino jos autoritetą Lietuvos visuomenės tarpe.

Be to, tame pat suvažiavime Jaunosios Lietuvos Sąjungos garbės nariais buvo išrinkti žymus rašytojas ir visuomenės veikėjas kan. Juozas Tumas-Vaižgantas, žymus rašytojas ir filosofas dr. Vydūnas ir prof. Iz. Tamošaitis.

Trečiajame Jaunosios Lietuvos Sąjungos atstovų suvažiavime, kuris įvyko 1930, Vytauto Didžiojo, metais buvo pašventinta sąjungos vėliava, organizacijos vienybės ir garbės simbolis. Vėliavą pašventino sąjungos garbės narys kan. Juozas Tumas-Vaižgantas istorinėje Vytauto Didžiojo bažnyčioje.

Su pašventinta vėliava suvažiavimo atstovai darniomis gretomis nužygiavo pasveikinti Jaunosios Lietuvos Sąjungos Šefo Respublikos Prezidento Antano Smetonos. Jį pasveikino suvažiavimo pirmininkas šiais žodžiais:

— „Mylimas Šefe!

Mes atvykome su savo ką tik pašventinta vėliava pasveikinti Jūsų, savo mylimo vado. Šis būrys, tai yra Jūsų siekimų ir ilgo darbo vaisius, Jūsų svajonės įsikūnijimas. Anais tamsos laikais Jūs dirbote mažame būrelyje idealistų, šiandien štai mes ateiname pasveikinti savo vadą, kaip dešimčių tūkstančių

atstovai. Jūsų idealai, Jūsų siekimai ir darbai mums yra šviesus pavyzdys ir gyvenimo rodyklė. Būk su mumis visada, o mes būsime dražūs, stiprėsime ir dirbsime mūsų tėvynei. Sveikiname Jus džiaugsmingu valio“.

Į tą pasveikinimą gražia kalba atsakė Jaunosios Lietuvos Sąjungos Šefas Respublikos Prezidentas Antanas Smetona.

„Kur jauna, — Jis kalbėjo, — ten gražu, ten viskas juda, ten viskas gyva.

Bet ir jaunimui yra nesvetimas senovės pasiilgimas. Didysis mūsų menininkas Čiurlionis sukūrė paveikslą, kuriame matome griuvėsius, bet iš tų griuvėsių sklęsta šviesa. Ir mes, visa atgimusioji tauta, jaunoji Lietuva gyvename senosios Lietuvos pasiilgimu. Tai parodo šie mūsų minimieji Vytauto Didžiojo metai. Į senovę žvelgdami, mes visi siekiame jaunos, prisikėlusios Lietuvos gerovės. Pasižiūrėkime į miško medelius. Jie visi — seni ir jauni — siekia į aukštį. Taip ir mes, nors esame nevienodi ir amžiais ir kitais atžvilgiais, siekiame ir turime siekti be skirtumo savo tautos gerovės. Medžių lapai žaluoja, nukrinta, vėl kiti atauga, o medžiai pasilieka. Ir mes esam čia jauni, čia senstame, ateina kitos kartos, bet tauta ir jos siekimai pasilieka. O tai palaiko ryšį tarp senosios ir jaunosios kartos. Tas ryšys tarp vyresniųjų ir jaunųjų ir tepasilieka niekuomet netrūkstamas, tepalaiko ir teperduoda kartoms tautos siekimus.

Man malonu pasveikinti jus šiandien, atvykusius su savo vienybės ir pasiryžimų simboliu, ką tik pašventinta vėliava, man malonu būti jūsų šefu, jūsų — pasiryžusių platesniu mastu toliau varyti tautinį, mūsų senesniosios kartos pradėtąjį darbą“.

Pirmasis Jaunosios Lietuvos Sąjungos veikimo penkmetis buvo organizavimosi laikotarpis. Per tuos pirmuosius penkerius metus sąjunga suspėjo savo veikimą išplėsti visose srietyse. Kasmet buvo šaukiami visuotini skyrių atstovų suvažiavimai, kuriuose buvo svarstomi aktualieji Sąjungos reikalai. Be to, kasmet būdavo šaukiami rajonų suvažiavimai ir sąskrydžiai.

1934 m. vasarą Kaune įvyko didingas Jaunosios Lietuvos sąskrydis, paskirtas Sąjungos Šefo Respublikos Prezidento Antano Smetonos 60 m. amžiaus sukakčiai paminėti.

1935 m. per visuotinį skyrių atstovų suvažiavimą Jaunoji Lietuva Vyriausiuoju savo Globėju išsirinko ministerį pirminką Juozą Tūbelį. Tais pat metais buvo pakeisti ir sąjungos įstatai. Tikslai ir siekimai palikti tie patys: laisva Lietu-

va, vieninga tauta, sava tautiška kultūra ir stipri asmenybė. Savo tikslo siekdama, sąjunga telkia lietuvių jaunuomenę į tautišką darbą ir stiprina jos tautinę ir valstybinę sąmonę, auklėja jaunuomenę tokią, kad mėgtų šviestis ir mokytis, kad būtų darbšti, blaivi, atspari, drausminga, ryžtinga ir apskritai, kad būtų doro būdo, stiprios dvasios ir sveiko kūno. Savo darbe s-ga vadovaujasi dorovės dėsniais, pagrįstais Kristaus mokslu.

Sąjungos darbas buvo suskirstytas į šias pagrindines šakas: 1. ideologijos ir organizacijos, 2. švietimo ir meno, 3. kūno kultūros ir auklėjamų žaidimų, 4. drausmės ir karinio parengimo, 5. ūkinio parengimo ir 6. spaudos ir propagandos. Minėtų įstatų pakeitimu buvo priimtas vienas naujas esminis sąjungoje dalykas, būtent vadovavime, organizacijos administravime įvestas vado principas. Nuo to laiko sąjungos skyrių, rajonų ir Vyriausioji vadovybė ne renkamos, bet skiriamos.

Dabartiniu metu Jaunosios Lietuvos Sąjungos rajonų, skyrių ir narių tinklas yra apėmęs visą Lietuvą. Rajonų yra 37: Vilkaviškio (pirmas įsisteigęs 1929. III. 4), Zarasų, Šakių, Raseinių, Tauragės, Ukmergės, Šiaulių I, Šiaulių II, Alytaus, Joniškio, Kaišiadorių, Kėdainių, Utenos, Kretingos, Marijampolės, Mažeikių, Panevėžio I, Panevėžio II, Seimų, Telšių, Rokiškio, Aukštadvario, Dotnuvos, Jurbarko, Pasvalio, Širvintų, Kalvarijos, Kauno miesto, Prienų, Skuodo, Kauno apskr. I, Kauno apskr. II, Linkuvos, Rietavo, T. Naumiesčio, Pilviškių ir Biržų.

Rajonų vadovybėse šiuo metu dirba 316 Jaunajai Lietuvai atsidavusių, rimtų, inteligentinių pajėgų.

Jaunosios Lietuvos kultūrinė veikla

Jaunosios Lietuvos Sąjunga yra tautiškai kultūriška organizacija. Jos vienas iš svarbiausių tikslų yra kurti stiprią ir savaimą tautinę kultūrą. Juk tauta tuomet yra stipri ir galin- ga, kada ji pajėgia kurti savaimą tautinę kultūrą, kada ji nepa- siduoda kitų tautų kultūrinei įtakai. Tauta, pasidavusi sveti- mos kultūros įtakai, greit nutausta, išsižada savo gimtosios kalbos ir papročių. Tokia tauta anksčiau ar vėliau yra pa- smerkta žūti.

Jaunosios Lietuvos vadai savo kalbose nekartą yra iškėlę didelę Jaunosios Lietuvos kultūrinę paskirtį. Jaunosios Lietu- vos Sąjungos Šefas, Respublikos Prezidentas Antanas Smetona 1934 m. liepos 8 d. Kaune per Jo garbei suruoštą J. S. O. (Jau- nalietuvių sporto organizacijos) sąskrydį savo kalboje gražiai nusakė Jaunosios Lietuvos siekimus.

„Jaunosios Lietuvos tikslas — Jis kalbėjo — yra tačiau ne vien rimtai žaisti, bet ir rimtai dirbti, kad mūsų tėvynę at- sinaujintų. Aibės visokių darbų laukia jūsų. Daugumas esate kaimo vaikai, taigi jums tenka vargai vargti ir džiaugtis pasi- sekimais mūsų krašto grožiosios gamtos aplinkoje: dirbti der- lingi laukai, sodinti sodai ir žiūrėti darželiai. Ar ne taip dirb- dami laukė linksmo rytojaus mūsų tėvai ir protėviai? Jie savo darbus lydėjo dainomis, pasakomis ramino poilsio valandas, ir tas sukurtas gėrybes mums paliko. Kaimas neturi būti nuo- bodus ir šiandien. Tegu jūsų darbščios rankos kuria jauną Lietuvą, gražesnę ir laimingesnę už senąją, o jūsų gaji drau- gija tegu sutelkia apie save kuo daugiausia Lietuvos jaunimo“.

Jaunosios Lietuvos vyriausias Globėjas ministeris pirmi- ninkas Juozas Tūbelis per Jaunosios Lietuvos dešimtmečio są- skrydžio iškilmes taip pat pabrėžė, kad Jaunoji Lietuva yra kultūrinė organizacija, kurios tikslas auklėti stiprią asmenybę,

dorą, Kristaus mokslo dėsniais besivaduojantį žmogų, tautiškai bei valstybiškai susipratusių lietuvių.

Per tas pat iškilmes Jaunosios Lietuvos S-gos Vadas advokatas Benediktas Grebliauskas, kalbėdamas apie Jaunosios Lietuvos tikslus pažymėjo, kad:

„tautos laisvei ir savitumui apsaugoti reikalinga, kad ji sukurtų savo kultūrą, kuria skirtųsi nuo kitų, kad bendrame tautų žiede būtų papuošalas ir reikalinga dalelė. Kalba, papročiai, menas, tautodailė, dainos, gyvenimo būdas, darbštumas yra veiksniai, kurie tautą išskiria iš kitų, suteikia jai charakterio, savitumo ir sudaro tautos kultūrą“.

Jaunoji Lietuva, suprasdama didelę tautinės kultūros reikšmę tautos gyvenime, iš pat pirmųjų savo gyvavimo dienų stengias ją savo nariuose ugdyti. Ji rūpinasi visomis tautinės kultūros šakomis.

Lietuva jau iš žilosios senovės yra žinoma kaip dainų kraštas. Lietuvį daina lydėjo kiekviename žingsnyje. Jis dainavo dirbdamas ir ilsėdamas, džiaugdamsis ir liūdėdamas, į karą išjodamas ir iš jo grįždamas. Daina buvo vienas iš stipriausių veiksnių, kurie sunkiausiose valandose gaivino lietuvių tautos sąmonę, išlaikė jo tautinę gyvybę.

Daina yra stiprus kultūrinis veiksnys ir nepriklausomoje Lietuvoje. Jaunoji Lietuva, vos tik pradėjus gyvuoti, tuojau energingai ėmė savo nariuose ugdyti dainos meną. Tam reikalui organizuojami dvibalsiai ir meniniai chorai, rengiami chorų dirigentų kursai, ruošiamos dainų šventės ir įvairiais kitokiais būdais keliamas ir ugdomas dainos menas. Ypač Kaune, provincijoje ir užsieniuose gražiai yra pasirodęs Jaunosios Lietuvos centrinis choras, kuriam vadovauja dirigentas Klemensas Griauzdė. Šis choras Lietuvoje ir užsieniuose jau yra koncertavęs daugiau kaip 100 kartų. Šiuo metu Jaunosios Lietuvos Sąjunga jau turi apie dešimt tūkstančių dainininkų.

Jaunajai Lietuvai taip pat rūpi ir instrumentinė muzika. Didesniuose skyriuose, kur tik galima, yra steigiami styginiai ir dūdų orkestrai. Jie gražiai pajvairina įvairias jaunalietuvių iškilmes bei pramogas ir provincijos gyvenimui suteikia daug gyvumo.

Paskutiniu metu Jaunoji Lietuva taip pat pradėjo gaivinti ir senąją lietuvių kanklių ir skudučių muziką. Jau ne mažai yra skyriuose kanklininkų ir skudutininkų būrelių, kurie su di-

dele meile yra pasiryžę gaivinti ir ugdyti gražią ir savotišką senovės lietuvių muziką.

Lietuviai jau iš senovės mėgsta vaidybos meną. Daug vaidybinių pradų yra lietuvių tautiniuose papročiuose. Dėl nepalankių politinio ir kultūrinio gyvenimo sąlygų vaidybos menas lietuviuose buvo visiškai apleistas. Į vaidinimus daugiau dėmesio buvo pradėta kreipti tik Lietuvai atgimstant. Tuomet slaptieji spektakliai buvo naudojami kaip viena iš tautinės sąmonės žadinimo priemonių. Atgavus nepriklausomybę, buvo sukurtas Valstybės Teatras, kuris ugdo lietuvių vaidybinių meną. Tačiau šiam teatrui yra sunku pasiekti ir aptarnauti visą provinciją.

Provincijoje vaidybinių meną ugdo ir plečia mėgėjų trupės. Jaunoji Lietuva, gerai suprasedama didelę vaidybos meno kultūrinę reikšmę, stengias jį visokiais būdais savo nariuose ugdyti. Kur galima, prie skyrių yra ruošiami vaidintojų būreliai. Ap- lamai reikia pažymėti, kad kuone kiekvienas Jaunosios Lietuvos skyrius stengiasi savo pajėgomis ruošti vaidinimus. Kiek Jaunosios Lietuvos skyriai yra suruošę vaidinimų ir kaip tie vaidinimai kasmet didėjo mums vaizdžiai rodo šie skaičiai: 1927 m. buvo suruošti 154 vaidinimai, 1928 m. — 813 v., 1929 m. — 1013 v., 1930 m. — 1641 v., 1931 m. — 2339 v., 1932 m. — 3284 v., 1933 m. — 4583 v., 1934 m. — 6493 v., 1935 m. — 8068 v., 1936 m. — 10.973 v.

Jaunoji Lietuva taip pat daug dėmesio kreipia ir savajai literatūrai. Jaunalietuviai per spaudą ir paskaitas stengiamasi supažindinti su lietuvių literatūra. Kaune ir didesniuose provincijos miestuose ruošiami literatūros vakarai, kuriuose dalyvauja jaunosios pačių jaunalietuvių literatūrinės pajėgos. Skelbiami literatūriniai konkursai, ir jie jau yra davę gana gražių vaisių.

Spauda yra viena iš galingiausių priemonių tautos kultūrai kelti ir ugdyti. Tatai suprasedama, Jaunosios Lietuvos vadovybė jau 1928 m. pradėjo leisti „Jaunosios Kartos“ žurnalą. Šis žurnalas per keletą metų išaugo į didelį ir gražiai iliustruotą savaitraštį. 1936 m. pabaigoje buvo pradėtas leisti didelis trimėnesinis vadams skyriamas žurnalas „Jaunalietuvių Vadovas“. Be periodinės spaudos, Jaunoji Lietuva taip pat leidžia ir dailiosios literatūros bei ideologinio turinio knygų.

Nuo pat sąjungos įsisteigimo skyriuose buvo pradėti organizuoti knygynėliai. Tų knygynėlių ir juose esančių knygų skaičius kasmet auga. Knygų augimo skaičių mums rodo šie

skaičiai: 1927 m. — Jaunoji Lietuva turėjo tik 134 knygas, 1928 m. — 950 kn., 1929 m. — 2655 kn., 1930 m. — 4038 kn., 1931 m. — 7430 kn., 1932 m. 12.563 kn., 1933 m. — 19.532 kn., 1934 m. — 30.495 kn., 1935 m. — 40.621 kn., — 1936 m. — 50.842 kn. 1936 m. Jaunosios Lietuvos buvo suruoštas knygų vajas, kurį globojo pats švietimo ministeris prof. J. Tonkūnas. Per šį vajú buvo surinkta daugiau kaip 40.000 knygų. Tai buvo didžiulės kultūrinės reikšmės darbas, kuris leido knygynėliu aprūpinti beveik kiekvieną sąjungos apylinkę. Tad dabar Jaunosios Lietuvos sąjunga turi apie 100.000 knygų. Tos knygos yra paskleistos po visą Lietuvos kraštą. Jos nepelyja sukrautos lentynose, bet mielai yra skaitomos kaimo ir miesto jaunimo. Visa tai mums rodo, kokį didelį šviesos pluoštą Jaunoji Lietuva yra metusi savojo krašto jaunimui.

Jaunoji Lietuva savo narių švietimui ir kultūrinimui plačiai ir sėkmingai naudoja kursus ir paskaitas. Tiems kursams vadovauja ir paskaitas skaito daugiausia pradžios mokyklų mokytojai. Jie provincijoje yra didžiausi Jaunosios Lietuvos kultūrinio darbo vadovai. Jaunajai Lietuvai kasmet stiprėjant, ir skaitytųjų paskaitų skaičius nuolat didėja: 1927 m. buvo skaitytos 193 paskaitos, 1928 m. — 1452 p., 1929 m. — 1955 p., 1930 m. — 2262 p., 1931 m. — 4737 p., 1932 m. — 5399 p., 1933 m. — 8547 p., 1934 m. — 10.721 p., 1935 m. — 12.082 p., 1936 m. — 14.495 p.

Jaunoji Lietuva, būdama tautiškai kultūrinė organizacija, stengiasi kuo geriausiai savo narius supažindinti su Lietuvos praeitimi ir su jos dabarties įvairiais kultūros reiškiniais ir kultūriniais uždaviniais. Patys sąjungos nariai stengiamasi kūrybiškai nuteikti ir įtraukti į aktyvų tautinės kultūros darbą. Tam reikalui be visų aukščiau minėtų priemonių jaun lietuviai skatinami rinkti tautosaką, liaudies meną, keliauti po gražesniąsias bei įdomesniąsias Lietuvos vietas. Jaun lietuviai raginami gaivinti ir palaikyti gražiąsias savo tautos tradicijas. Visa tai vaizdžiai matyti įvairiuose jaun lietuvų išskilmėse ir pramogose.

Trumpai sakant, Jaunoji Lietuva tvirtai yra pasiryžusi toliau tęsti tą darbą, kurį yra pradėję Lietuvos karžygiai, iškovoję jai laisvę ir nepriklausomą valstybę. Tą jaun lietuvų pasiryžimą gražiai išreiškė per Jaunosios Lietuvos dešimtmečio sąskrydį Sąjungos generalinis sekretorius J. Paplauskas savo kalboje prieš Nežinomojo Kareivio Kapo. Jis, visų sąjungos

Choeur central de l'Union de la „Jeune Lithuanie“.

narių vardu, kreipdamasis į žuvusius už Lietuvos laisvę, pareiškė:

„Žuvusiųjų pagerbimas tesuteikia mums stiprybės ir jėgų darbui, kurį uždeda kilnūs mūsų tikslas. Jūsų laimėjimai sunkiausiais tėvynei laikais visuomet buvo ir yra mums gražiausias pavyzdys ir padrašinimas, kad didelis pasiryžimas ir atkakli valia nugalai net daug stipresnius už save priešus ir visas kliūtis. Tautiškas jaunimas, džiaugdamosis iškovotosios laisvės vaisiais, su didžiausia meile ir tvirčiausiu pasiryžimu jūsų pavyzdžiu nori aukoti savo jėgas tėvynės gerovei kelti. Mes pagražinsime tėvynės laukus, kuriuos jūs savo krauju apšlakstėte. Mes išdabinsime sodybas, kurias jūs gynėte. Mes ugdysime tėvynei savo kūno jėgas, kurių ir jums reikalinga. Mes paskleisime į kiekvieno lietuvių sielą ir trobelę dainas, kurias jūs į kovą eidami dainavote. Kilus pavojui, ir mes mokėsime tėvynę ginti ir garbingai žūti.

Jaunosios Lietuvos jaunimas, susirinkęs į mūsų laikinąją sostinę minėti savo veiklos dešimtmetį, šioje šventovių šventovėje nori padėkoti jums, laisvės karžygiai, už visą jūsų darbą, kurio dėka mes esame laisvi ir galime ugdyti savąją kultūrą. Iš šios šventovės visų mūsų ilgesiu perpildytos krūtinės veržia-

si pabaigti jūsų pradėtąjį darbą — gražinti į savo tautos kūną Lietuvos širdį — sostinę Vilnių.

Garbingieji laisvės karžygiai, jūsų atminimas tesuteikia mums kūrybinių pajėgų visiems mūsų darbams, kuriuos mes dedame į bendrąjį tautos kultūros rūmą. Jūsų pagerbimas testiprina kiekvieno lietuvių patriotinius jausmus ir pasiryžimą neprarasti to, ką jūs savo krauju ir gyvybėmis iškovojoje. Išsėkitės ramybėje, narsieji tėvynės karžygiai! Jūsų testamentas, kurį jūs parašėte savo krauju ir gyvybėmis, bus įvykdytas. Tai mūsų pareiga, ir mes ją ištesėsime!“

Jaunosios Lietuvos sportiškoji veikla

Jaunoji Lietuva, siekdama savo kilnių tikšų, stengiasi savo organizacijos narių asmenybę visapusiškai ugdyti. Todėl jaunalietuvių yra ugdomos ne tik psichinės, bet ir fizinės galios. Jaunalietuvis, aukodamas tautai jaunąsias jėgas, stengiasi jas išugdyti iki maksimumo. Jaunalietuvių fizinėms pajėgoms ugdyti yra plačiai naudojamas visų šakų sportas. Jau nuo pat Jaunosios Lietuvos įsikūrimo skyriuose šalia kitų sekcijų buvo steigiamos ir sporto sekcijos. Ilgainiui jų skaičius taip smarkiai pradėjo augti, jog jų veikimui koordinuoti ir plėsti reikėjo įsteigti atskira organizacija. Tad 1931 m. spalio 17 d. buvo įsteigta Jaunalietuvių Sporto Organizacija, sutrumpintai vadinama JSO.

JSO tikslas — ugdyti asmenybę, turinti gerus dvasinius ir fizinius ypatumus: tvirtą valią, susivaldymą, darbštumą, ryžtingumą, teisingumą, dorumą, pareigingumą, duoto žodžio tęsėjimą, atidumą, vikrumą, drąsumą; mokanti pasiaukoti ten, kur pareikalaus tautos reikalai.

Savo tikslui siekti JSO 1) plečia ir ugdo jaunalietuvių tarpe visapusišką kūno kultūrą, auklėjamuosius ir tautiškuosius žaidimus; 2) steigia Jaunosios Lietuvos skyriuose JSO klubus; 3) JSO klubuose steigia įvairius kūno kultūros ir auklėjamųjų žaidimų vienetus; 4) populiarina lietuvių jaunimo tarpe kūno kultūrą, auklėjamuosius ir tautiškuosius žaidimus; 5) nurodo priemones higieniškam, sveikam, doram ir blaiviam gyvenimui; 6) leidžia knygas, brošiūras, instrukcijas, taisykles, paveikslus ir kitus leidinius; 7) ruošia vadovams instruktoriams ir kitiems pareigūnams parengti kursus, stovyklas; 8) ruošia paskaitas, ekskursijas, gegužines, rungtynes, sąskrydžius ir kitus viešus pasirodymus; 9) stato stadionus, sporto aikšteles, baseinus ir kitus įrengimus. Taigi, matome, kad JSO

sportinė veikla yra labai plati, įvairi ir glaudžiai susijusi su taurios, stiprios ir patvarios asmenybės ugdymu.

Jaunosios Lietuvos Sąjungos ribose JSO veikimui vadovauja, atskirų sporto šakų darbą prižiūri ir normuoja JSO vadovas, jis yra Kūno Kultūros Rūmų direktoriaus patvirtintas Jaunosios Lietuvos Sąjungos vadovybės narys. JSO vadovas sudaro JSO vadovybę, kurią tvirtina Jaunosios Lietuvos Sąjungos vadas. Jaunosios Lietuvos Sąjungos rajono ribose JSO veikimui vadovauja rajono JSO vadovas; jis sudaro veikimo planą, normuoja atskirų sporto šakų veikimą, steigia bei likviduoja JSO klubus, registruoja JSO klubų komandas, šalina JSO narius, duoda kas pusmetis JSO vadovybei rajono veikimo apyskaitą. JSO kūno kultūros ir auklėjamųjų žaidimų vienetus sudaro JSO klubai, kuriems vadovauja klubo vadovas. Kiekvienam JSO klube gali veikti šios komandos vienetai: 1) mankštos, 2) lengvosios atletikos, 3) futbolo, 4) krepšiasvydžio, orasvydžio, kumščiasvydžio, 5) sunkiosios atletikos, 6) teniso, 7) auto ir dviračių, 8) plaukymo ir irklavimo, 9) sklandymo, 10) turizmo, 11) žirginio sporto ir kitos komandos. JSO klube komandai vadovauja JSO klubo vadovo skirtas komandos kapitonas. JSO sudaro tikrieji nariai, nariai kandidatai, garbės nariai ir nariai rėmėjai.

JSO įsteigimas Lietuvos jaunuomenėje rado didelio pritarimo, ir į JSO eiles tuojau būriais stėjo jaunuoliai. Todėl neuostabu, kad ši lietuvių sporto organizacija labai smarkiai augo. Provincijoje buvo steigiami JSO klubai, kurie kultyvuoja įvairias sporto šakas; rajonuose buvo ruošiamos sporto šventės, kurios pasižymėdavo sportininkų gausumu ir programos įvairumu.

Praslinkus porai metų nuo JSO įsteigimo, 1933 m. liepos 1—2 d. laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune įvyko pirmasis JSO sąskrydis, kuriame dalyvavo 3.000 uniformuotų sportininkų. Tas sąskrydis tai pirmasis didelis viešas JSO sportininkų pasirodymas, atkreipęs į save visos Lietuvos dėmesį. Be to, reikia pažymėti, kad jau tais metais JSO buvo Lietuvos sunkiosios ir lengvosios atletikos nugalėtoja.

Pirmasis JSO sąskrydis parodė, kad ši sporto organizacija į Lietuvos sporto dirvonus yra įleidus giliai ir plačiai savo šaknis. Visa tai jai pranašavo gražią ir šviesią ateitį. Kad JSO yra nepaprastai gaji ir smarkiai auganti sporto organizacija, vaizdžiai įrodė antrasis jos sąskrydis, įvykęs 1934 m. liepos 5—8 d. Kaune. Šis antrasis JSO sąskrydis buvo paskir-

tas Jaunosios Lietuvos Sąjungos Šefo Valstybės Prezidento Antano Smetonos 60 metų amžiaus sukakčiai paminėti, ir jame dalyvavo 12.000 sportininkų. Vadinas, per vienerius metus JSO organizacija išaugo keturgubai. Tokiu smarkiu augimu labai retai kuri organizacija tegali pasigirti.

Antrasis JSO sąskrydis parodė, kad JSO jau yra išaugusi į didelę ir rimtą Lietuvos sporto organizaciją, kuri sportinę veiklą išplėtė po visą kraštą. 1936 m. JSO, minėdama savo sėkmingos veiklos penkmetį, turėjo 650 klubų, kuriuose buvo 20.200 narių ir prie 700 Jaunosios Lietuvos skyrių veikė atskirų sporto šakų sekcijos. 1937 m. per Jaunosios Lietuvos dešimtmečio sąskrydį JSO taip pat gražiai ir įspūdingai pasirodė.

JSO Lietuvos sportui turi labai daug nuopelnų. Vienas iš didžiausių JSO nuopelnų yra tas, kad ji sportą kuo plačiausiai paskleidė po Lietuvos kaimą. Iki tol sportu daugiausia domėjosi tik miestų ir miestelių jaunuomenė, o JSO sportu sudomino ir kaimiečius. Antrasis didelis JSO nuopelnas — tai kultyvavimas įvairių sporto šakų. Šiandien JSO dėka Lietuvos miesteliuose ir kaimuose sėkmingai tarpsta ne tik kamuolio žaidimai, bet taip pat ir lengvoji atletika, vandens sportas, raičių sportas, masinės mankštos, tautiškieji žaidimai etc.

JSO sportas nėra pats sau tikslas, bet priemonė išugdyti tobulesnei asmenybei. Todėl JSO nesivaiko rekordų, bet stengiasi savo sportiškąją veiklą taip kreipti, kad ji, apimdama kuo daugiausia Lietuvos jaunuomenės, ugdytų, kiek galint, dvasiškai ir fiziškai tobulesnes asmenybes. Taigi JSO pirmon eilėn statomi ne sportiniai rekordai, bet auklėjamieji uždaviniai. Tačiau, reikia pažymėti, kad JSO ir nelaikydama rekordų pirmaeilium savo tikslu, kuo ne kiekvieneriais metais laimi šios ar kitos sporto šakos Lietuvos nugalėtojos vardą. Tatai rodo, kad JSO turi gerų sportininkų ir įvairiose sporto šakose kasmet daro gana didelę pažangą.

Pirmuoju JSO vadovybės pirmininku buvo K. Geležinis, nuo 1932 m. ligi 1936 m. JSO vadovavo A. Latvėnas, dabartinis Kūno Kultūros Rūmų referentas, o nuo 1936 m. vadovauja A. Butavičius.

Santara

Jau nuo XIII amžiaus pradžios vokiečių, arba kryžiuočių, ordenas pradėjo veržtis į rytus ir pirmiausia nukariavo lietuvių giminaičius prūsus. Toji vokiečių užkariautoji Lietuvos dalis buvo vadinama Mažąja, arba Prūsų, Lietuva.

Vokiečiai planingai ir metodiškai stengėsi nutautinti Prūsų lietuvius, ir toji jų dalis, kuri buvo arčiau Vokietijos, ilgainiui visiškai nutauto. Arčiau Žemaičių esanti Prūsų Lietuvos dalis, nors ir labai vokiečių engiama, savo tautiškumą išlaikė.

Devynioliktajame amžiuje prasidėjęs lietuvių tautinis atgimimas pasiekė ir Mažąją, arba Prūsų, Lietuvą. Čia XIX amžiaus pabaigoje pradėjo kurtis lietuviškos draugijos, kurių vyriausias tikslas buvo gaivinti lietuvių tautinę sąmonę.

1885 m. vasario 15 d. Tilžėje buvo įsteigta „Lietuviškoji Draugystė Birutė“, kurios tikslas buvo „atgaivinti lietuviškąją kalbą, ją šelpti ir joje išgyventi“. Birutės draugijai susilpnėjęs, energingai pradėjo veikti filosofo bei rašytojo Vydūno vadovaujama „Tilžės lietuvių giedotojų draugija“.

Be to, dar veikė „Lietuvos klubas“, „Lietuvių susivienijimas“ ir „Spaudos draugija“. Kad lengviau būtų galima atsispirti prieš germanizaciją, 1912 m. bažnytkaimiuose ir didesniuose kaimuose buvo pradėtos organizuoti mažesnės draugijos: Pagėgiuose „Rūta“, Katyčiuose „Vainikas“, Lankupiuose „Jaunimas“, Rūkuose „Ąžuolas“, Plaškiuose „Liepa“, Lauksargiuose „Žiedas“, Kulminuose „Spindulys“ etc.

Kadangi toms draugijėlėms trūko iš šviesuomenės tarpo vadovų, kurie galėtų jų veikimą plėsti ir skatinti, tai buvo sumanyta visas tas draugijėles suburti į vieną sąjungą, kuri vadovautų jų veikimui.

1912 m. rugpiūčio 11 d. Tilžėje įvyko pirmasis draugijų atstovų suvažiavimas, kuriame buvo nutarta visoms draugijoms sudaryti vieną sąjungą, vadinamą „Santara“. Tų pat metų

spalių 6 d. įvyko antrasis draugijų atstovų suvažiavimas, kuriame buvo priimti „Santaros“ įstatai ir išrinkta valdyba iš šių asmenų: M. Ašmutaitis, K. Urėdaitis, J. Vanagaitis, Vydūnas, J. Margys ir M. Gudaitis.

Įkūrus Santaros sąjungą, Mažosios Lietuvos lietuviškų draugijų veikimas žymiai pagyvėjo, tačiau 1914 m. prasidėjęs karas, jį kurį laiką buvo visiškai sustabdęs; kiek vėliau, karo metu, ji pradėjo po truputį slaptai veikti. Karo audroms apriimus, 1919 m. liepos 27 d. Katyčiuose susirinkę senieji ir naujieji veikėjai nutarė vėl atgaivinti Santaros veikimą.

Atgaivintoji Santara pradėjo energingai veikti. 1920 m. liepos 17 d. įvykusiame atstovų suvažiavime buvo nutarta leisti jaunimui dvisavaitinį laikraštėlį „Darželis“. 1923 m. Klaipėdos kraštą prijungus prie Lietuvos, ėmė steigtis naujos lietuvių organizacijos, ir kurį laiką Santaros veikimas buvo visiškai apmiręs. 1926 m. jis vėl buvo atgaivintas. 1934 m. Santara užmezgė glaudžius santykius su Jaunąja Lietuva ir pagal jos dvasią, ideologiją ir santvarką pertvarkė savo veikimą.

1935 m. rugsėjo 22 d. Klaipėdoje įvykusiame Santaros skyrių atstovų suvažiavime buvo priimti naujai pertvarkytosios sąjungos įstatai. Pagal šiuos įstatus Santaros tikslas — atlietuvinamas Klaipėdos kraštas, vieninga lietuvių tauta, sava tautiška kultūra ir stipri asmenybė.

Tam savo tikslui siekti Santaros sąjunga telkia Klaipėdos krašto jaunuomenę į tautišką darbą, žadina ir stiprina jaunuomenės tautinę ir valstybinę sąmonę, skiepija jaunuomenei savos jūros meilę, skatina jaunuomenę kovoti prieš visa tai, kas gresia lietuvių tautos gyvybei, kas nori Klaipėdos kraštą atplėšti nuo savo motinos Lietuvos; auklėja jaunuomenę tokią, kad mėgtų šviestis ir mokytis, kad būtų darbšti, blaivi, atspari, drausminga, ryžtinga ir iš viso, kad būtų doru būdo, stiprios dvasios ir sveiko kūno.

Santaros sąjungos darbas suskirstytas panašiai, kaip ir Jaunosios Lietuvos, būtent: 1) ideologijos ir organizacijos, 2) švietimo ir meno, 3) mankštos ir auklėjamųjų žaidimų, 4) karinio parengimo, 5) ūkinio parengimo, 6) spaudos ir propagandos. Kiekvienai tokiai šakai yra paskirtos vadovybės, kurios tvarkosi ir veikia pagal sąjungos vado nustatytus savo darbo šakos statutus.

Sąjungos veikimo plotas apima visą Mažąją Lietuvą, kuri veikimo patogumui yra suskirstyta į rajonus, rajonai dar yra suskirstyti į apylinkes, o šios pastarosios — į skyrius. Taigi,

Santara yra suskirstyta lygiai taip pat, kaip ir Jaunoji Lietuva. Šiuo metu Santara yra suskirstyta į šiuos rajonus: Klaipėdos miesto, Klaipėdos apskrities, Šilutės, Pagėgių ir Priekulės.

Kiekvienam rajonui vadovauja sąjungos vado skiriamas rajono vadas. Jis prižiūri, kad visame rajone būtų vykdomi sąjungos vado įsakymai, skiria rajone atskirų darbo šakų vadovus ir skiria bei atleidžia įvairius rajono pareigūnus, išskiriant apylinkių vadus, kuriuos skiria pats sąjungos vadas.

Kiekvienas rajonas, kaip jau esame pažymėję, yra skirstomas į apylinkes, kurioms vadovauja apylinkės vadas. Apylinkei priklauso maždaug 4—6 skyriai. Kiekvienam skyriui vadovauja rajono vado skiriamas skyriaus pirmininkas ir skyriaus valdyba.

Atgaivintoji ir perreformuotoji Santaros sąjunga yra su tvarkyta vado ir drausmės principais.

Sąjungos vyriausias ideologas ir šefas yra Valstybės Prezidentas Antanas Smetona. Ji žengia savo Šefo nurodytu keliu ir visur stengiasi vadovautis jo idėjomis. Visam Santaros sąjungos darbui vadovauja sąjungos vadas, kurį skiria ir atleidžia lietuviškų organizacijų komiteto pirmininkas.

Sąjungos vadas praneša lietuviškų organizacijų komiteto pirmininkui sąjungos darbų ir sumanymų apžvalgą ir atsiklausia jo patarimų ir nurodymų; šaukia ir veda centro vadovybės, rajonų vadų ir visuotinio atstovų suvažiavimo posėdžius; skiria ir atleidžia centro vadovybės narius; paskirsto pagrindinių ir padedamųjų sąjungos darbo šakų vadovavimą tarp centro vadovybės narių, skiria kitų darbo šakų vadovus, tvirtina pagrindinių ir ypatingųjų darbų šakų vadovų pasirinktus atatinkamų vadovybių narius ir leidžia tų vadovybių statutus; skiria ir atleidžia rajonų vadus; rajonų vadams pristačius, skiria ir atleidžia rajonų vadovybių narius ir apylinkių pirmininkus; tvirtina sąjungos atskaitomybę; galutinai sprendžia narių priėmimo ir pašalinimo klausimus; suteikia rajono ar skyriaus garbės nario vardą; leidžia statutus, taisykles ir įsakymus. Sąjungos vadui padeda generalinis sekretorius, kurį skiria ir atleidžia sąjungos vadas, susitaręs su lietuviškųjų organizacijų komiteto pirmininku.

Be to, Santaros sąjungą morališkai ir materiališkai remia sąjungos Taryba, kurią sudaro pirmininkas ir nariai. Tarybos narių skaičių nustato ir juos kviečia sąjungos vadas, susitaręs

su lietuviškųjų organizacijų komiteto pirmininku. Tarybos pirmininką renka Tarybos narių susirinkimas.

Santaros sąjungą sudaro garbės nariai, nariai globėjai, nariai rėmėjai, prityrę nariai, tikrieji nariai, nariai kandidatai ir jaunučiai — jaunieji santariečiai.

Sąjungos nariu gali būti kiekvienas 16—30 m. amžiaus lietuvis ar lietuvė, kurie nuoširdžiai pritaria sąjungos tikslui ir nori auklėtis sąjungos einamąja kryptimi. Santaros, kaip ir Jaunosios Lietuvos sąjungos, šventė yra birželio 13 d. — Tautos Vado, Sąjungos Šefo, Antano Smetonos vardinės.

Santaros sąjungos šūkis — „Viską Lietuvai!“.

Santara į Jaunąją Lietuvą yra panaši ne tik savo ideologija ir santvarka, bet taip pat ir savo uniforma. Ir jaunlietuviai ir santariečiai vilki žalią uniformą: tik ant jaunlietuvių uniformos frenčo kairiosios rankovės yra Vilniaus simbolis — Geležinis Vilkas, o ant santariečių — Vilniaus simbolis — Gedimino Stulpai. Be to, jaunlietuvių ir santariečių taip pat skiriasi ir kepurės. Vėliavos ir Trijų Liepsnų ženklas ir Jaunajai Lietuvai ir Santarai tie patys.

Santara po savo vėliava yra subūrusi daugumą Klaipėdos krašto tautiškojo jaunimo. Ji per, palyginti, trumpą laiką yra nudirbusi gana didelį jaunimo auklėjimą bei kultūros darbą. Ji tautiškai bei valstybiškai auklėja ir šviečia Klaipėdos krašto jaunimą, kuris per daugelį amžių atėjūnų buvo vokietinamas. Be to, reikia pažymėti, kad Santara labai daug dėmesio kreipia ir į fizinį jaunimo auklėjimą. Jaunime ugdyti savosios jūros meilei kultyvuojamas vandens sportas, ir šioje sporto šakoje santariečiai jau yra gražiai pasireiškę.

Tautiškos dainos, kultūrinės pramogos, įvairių šakų sportas, paskaitos, vaidinimai, knygynėliai etc. — štai tos priemonės, kuriomis kuo plačiausiai naudojasi santariečiai, siekdami savo kilnių tikslų.

Jaunosios Lietuvos dešimtmečio sąskrydis

Kas Jaunosios Lietuvos pasiekta buvo per dešimtį metų sunkaus darbo, tas gražiai, vaizdingai ir įspūdingai buvo parodyta per dešimtmečio sąskrydį, birželio 27,28 ir 29 d. Kaune. Šis sąskrydis buvo trečiasis iš eilės ir jam atsidėjus ir stropiai visa sąjunga ruošėsi. Sąskrydžiui ruošti buvo sudarytas komitetas, kuriam pirmininkavo J. Gaurilius.

Dešimtmečio sąskrydžio išvakarėse, birželio 26 d., Kaune Neo-Lituanijos korporacijos rūmuose buvo atidaryta Jaunosios Lietuvos dešimtmečio paroda. Ją atidarė švietimo ministerio pareigas einąs viceministeris J. Masiliūnas. Dešimtmečio parodoje buvo du skyriai: 1) liaudies meno ir 2) Jaunosios Lietuvos organizacinio darbo.

Pirmasis liaudies meno ir kambarių dekoravimo skyrius mums vaizdžiai parodė didelius Jaunosios Lietuvos laimėjimus tautinės kultūros srityje. Audiniai, rankdarbiai, baldai ir, pagaliau, pačių kambarių dekoravimas visiems parodos lankytojams, kurių buvo per 20.000, įtikinamai parodė, kad jaunaliečiai giliai ir teisingai sugeba pajauti savo tautinį stilių ir kad jie Lietuvos kaimą moka gražiai puošti savo meno kūriniais.

Organizaciniame skyriuje diagramomis, paveikslais, piešiniais, įvairiais leidiniais ir kitokiais eksponatais plačiai buvo pa-vaizduotas įvairus Jaunosios Lietuvos per dešimtį metų nuveiktas darbas. Šiame skyriuje atskirus poskyrius sudarė JSO ir Santara. Parodą aplankė Jaunosios Lietuvos Šefas Valskybės Prezidentas Antanas Smetona ir atidžiai apžiūrėjo jos eksponatus.

Pirmąją sąskrydžio dieną, birželio 27, į laikinąją Lietuvos sostinę Kauną iš visų kraštų įvairiomis susisiekimo prie-

monėmis plaukė jaun lietuviai, vadinamasis žaliasis jaunimas. Nors jų traukiniais, autobusais ir kitokiomis susisiekimo priemonėmis vyko labai daug, tačiau tiek susisiekimo administracijai, tiek kauniečiams krito į akį didelis jaun lietuvių tvaringumas ir drausmingumas. Kaune visur skambėjo tautiškos dainos, orkestrų garsai, prie namų plevėsavo tautinės vėliavos ir praeiviai savo smalsiais žvilgsniais lydėjo darniomis gretomis tvirtais žingsniais žygiuojančius žvalius sąskrydžio dalyvius. Žaliasis jaunimas su savo vėliavomis energingai traukė į Petro Vileišio aikštę, kur pirmąją sąskrydžio dieną turėjo įvykti iškilmingos pamaldos ir paradas.

Į iškilmingas pamaldas ir parada atvyko Jaunosios Lietuvos Sąjungos Šefas Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, vyriausias sąjungos globėjas ministeris pirmininkas Juozas Tūbelis, vyriausybės nariai, aukštoji karo vadovybė ir daug kitų garbingų svečių. Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė sąjungos garbės narys vyriausias kariuomenės kapelionas Vladas Mironas. Po pamaldų Sąjungos Šefas Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, lydimas vyriausiojo sąjungos globėjo ministerio pirmininko Juozo Tūbelio ir sąjungos vado adv. B. Grebliausko, apvažiavo išsirikiavusius aikštėje sąskrydžio dalyvius ir su jais pasisveikino. Po to sugrįžęs į garbės tribūną, pasakė šią kalbą:

„Jaun lietuviai, jaun lietuvės! Šiandien jūsų gausingos šeimos didžioji šventė: jūsų Sąjungos jaunam gyvenimui sueina dešimts metų. Sveiki atvykę! Tai šventei iš anksto rūpestingai ruošėtės ir, be abejo, nekantriai laukėte jos ateinant. Ir va, dabar, sulėkę iš visų laisvosios Lietuvos sričių, savo vėliavų lydimi, šią valandą stovite susirikiavę akivaizdoje savo vyriausios vadovybės, akivaizdoje vyriausybės žmonių ir atstovų iš jums artimų draugijų. Čia netrūksta ne prašaliečių iš svečiųjų, Lietuvai draugingų, šalių. Taip pat savųjų ir prašaliečių akys yra sužiūrusios į jūsų glaudžiai derinamas eiles. Ko jie laukia? Jie laukia parodant trijų dienų metu ko esate išmokę savo šeimoje. Malonu bus girdėti jus dainuojant, matyti drąsius ir linksmus žygiuojant ir gražiai žaidžiant.

Nusiteikusius linksmi šią iškilmingą dieną mus betgi temdo liūdnas jausmas, jog anapus laikinos ribos, Vilniaus krašte, lietuvių jaunimas negali taip auklėtis, kaip jūs susitelkę auklėjatės. Tačiau būkite geros vilties: toji riba, pagerėjus laikui, išnyks, ir jūs galėsite drauge auklėtis su mūsų prislėgtojo krašto jaunimu.

Susidomėję žiūrime į jūsų sugretintas eiles, laukiame pasisirodant, ko esate išmokę. Tačiau ne koks dykas ingeidis vilioja mus į jūsų pusę, ne kokia pramoga, o ta prakilni viltis, kuri įžymėta jūsų ryžte. Ji skelbia: jaunosios jėgos savo tautai. Taigi, ką per tris dienas gausim matyti, tai tik maža atšvaistė didžiųjų auklėjimo darbų Jaunosios Lietuvos dirbamų. Jie plačiai išsišakoję per visą kraštą, vieninga tautine likme vedami. Reikia tikėti, kad mūsų jaunosios kartos bus stipresnės, negu buvusios. Menas ir kitos kultūrinės gėrybės yra Sąjungai įmanomos.

Visas Kaunas yra susidomėjęs jaunalietuvių sulėkimu. Bet ir jūs Kaunu susidomėję. Pasiviešėję sugrįšite daug gajesni. Iš mūsų laikinosios sostinės, iš Kauno, sklinda šviesa tankiais spinduliais per visą kraštą. Jų daug tenka ir Jaunosios Lietuvos Sąjungai. Jos dešimtmetis didis įvykis. Jis atmintinas ne tik jums, jaunalietuviai ir jaunalietuvės, bet taip pat vyriausybei ir visai tautai. Jūsų minamieji takai ir keliai jaunimo tarpe niekuomet neužžels. Jūsų Sąjungoje visuomet vyraus tautos dvasia, pagrįsta krikščionių dorove, — dvasia, kuri telkia jaunimą vienybėn.

Šio dešimtmečio proga man labai miela pasveikinti Sąjungos Globėją, ministerį pirmininką, Sąjungos vadą ir visą vadovybę, o per juos — visą Sąjungą. Taip pat miela padėkoti visai Sąjungai už rūpestingus darbus, atliktus per dešimtį metų.

Linkiu, kad Sąjunga, įėjusi antrąjį dešimtmetį, nenuilsdama plėstų toliau savo darbą priaugančioje kartoje. Lauksime susidomėję antrųjų sukaktuvių. Nė kiek neabejoju, kad, vienybėje gyvendami savo tarpe, mokėsite vieningai dirbti su kitomis, jums artimomis, draugijomis.

Man, kaip Jaunosios Lietuvos Šefui, jos galviniui, malonu pabūti per visą trijų dienų programą, malonu, jus sutikus, palydėti geriausios kloties linkėjimais. Turėdami prieš save gražią mūsų tėvynės ateitį, būkime visuomet gerai nusiteikę ir tikėkime, kad Lietuvos bus atsiekta, kas jai teisingai priklauso“.

Po Jaunosios Lietuvos Sąjungos Šefo kalbos, kuri buvo palydėta su didžiulėmis entuziastingomis ovacijomis, Sąjungos generalinis sekretorius J. Paplauskas perskaitė Sąjungos Šefo aktą, kuriuo pasižymėjusieji buvo apdovanoti Trijų Liepsnų žymeniu. Žymenius apdovanotiesiems prisegė pats Sąjungos Šefas.

Jaunoji Lietuva savo veikime stengiasi palaikyti kuo artimiausius ir glaudžiausius santykius su viso krašto ginklo pajėga — kariuomene. Į Jaunosios Lietuvos veikimo programą yra įvestas drausmės ir karinis parengimas. Kiekvienas jaunalietuvis yra raginamas kuo geriausiai pasiruošti ginti savo krašto nepriklausomybę. Dešimtmečio sąskrydžio proga Jaunoji Lietuva, norėdama kariuomenei parodyti savo prierašumą ir dėkingumą, padovanojo jai keturius automobilius, papuoštus Trijų Liepsnų ženklu. Ši dovana Krašto apsaugos ministeriui brig. gen. Dirmantui buvo iškilmingai įteikta pirmąją sąskrydžio dieną Petro Vileišio aikštėje. Kurių intencijų vedama Jaunoji Lietuva kariuomenei įteikė šią gražią ir vertingą dovaną, mums vaizdžiai rodo šis dovanos įteikimo aktas:

„Garbingajai Lietuvos Kariuomenei

Lietuvių Tautinės Jaunuomenės Jaunosios Lietuvos Sąjunga, įstatuose įrašiusi savo tikslu Laisvą Lietuvą, Vieningą Tautą, Tautišką Kultūrą ir Stiprią Asmenybę, nuo pat pirmųjų įsikūrimo dienų kreipė ypatingą dėmesį į šaunią mūsų kariuomenę ir visokeriopai rėmė kariuomenės propagandos ir tautos karinimo idėją.

Jaunoji Lietuva yra giliai įsitikinusi, kad tik stipri kariuomenė gali garantuoti brangios mūsų Tautos laisvę, todėl visi tautos sūnūs turi savo kariuomenę remti ne tik morališkai, bet ir materialiai.

Per paskutiniuosius kelerius metus visi Sąjungos skyriai siuntė aukų prie Sąjungos Vadovybės sudarytai Ginklų Fondo Kasai. Sąjungos Vyriausioji Vadovybė už surinktas aukas nutarė nupirkti mūsų kariuomenei tinkamo tipo FW keturias auto mašinas ir įteikti jai per Sąjungos dešimtmečio sąskrydį — 1937 metų birželio mėnesio 27 dieną.

Ši Lietuvių Tautinės Jaunuomenės Jaunosios Lietuvos Sąjungos dovana tebūna simbolis Sąjungos didelės meilės ir prisirišimo prie garbingos mūsų kariuomenės bei pažadas, kad jaunalietuviai Tėvynės pavojaus valandą visi, kaip vienas, stos ginti mūsų savanorių krauju iškovotą Nepriklausomybę, ir, jei Tėvynė pareikalaus, atiduos dėl Lietuvos savo brangiausią turtą — gyvybę“.

Įteikus kariuomenei dovaną, įvyko iškilmingas sąskrydžio dalyvių paradas, kuriam vadovavo drausmės ir karinio parengimo vadas ats. j. leit. S. K. Balys. Pirmiausia pro aukštųjų svečių tribūną pražygiavo Sąjungos vėliavos, toliau sekė tautiškų šokėjų kolonos, o po jų apie 1.000 tautiškai apsirengusių

mergaičių; toliau žygiavo santariečiai ir būriai pagal rajonus suskirstytų jaunalietuvių, o už jų gražios kolonos sportininkų. Visas paradas truko 1 val. 20 min. Jį atidžiai sekė aukštieji svečiai ir didžiulės minios žiūrovų, kurių buvo apie 40.000.

Vakare sąskrydžio dalyviai Karo Muziejaus sodelyje dalyvavo vėliavos nuleidimo iškilmėse ir prie Nežinomojo Kareivio Kapo padėjo gyvų rožių vainiką. Ta proga Sąjungos generalinis sekretorius J. Paplauskas pasakė jausmingą kalbą. Iš Karo Muziejaus sodelio visi dalyviai nužygiavo į Prezidento rūmus pasveikinti ir pagerbti savo Sąjungos Šefo. Iš rūmų balkono parada priėmė Sąjungos Šefas A. Smetona su Vyriausiuoju Sąjungos Globėju Ministeriu Pirmininku Juozu Tūbeliu. Eisenos dalyviai Sąjungos Šefui paliko dovaną — iš dirbtinio lietuviško marmuro pagamintą obeliską. Ant pjedestalo, kuriame yra išgraviruoti paveikslai, vaizduoją, kaip jaunalietuviai siekia savo tikslų, buvo sudėtos 38 knygos formos plytos; 37 šone užrašyti rajonų pavadinimai, o vienos — Santaros vardas. Kiekvienas rajono vadas eisenoj po vieną plytelę nešėsi su savim, o praeidami pro Prezidento rūmus krovė jas vieną ant kitos ir tuo būdu susidarė obeliskas, ant kurio viršaus pastatytos jaunalietuvio ir jaunalietuvės figūros. Dabar šis obeliskas yra Sąjungos Šefo ūkyje.

Antroji dešimtmečio sąskrydžio diena buvo paskirta dainų šventei, kuri įvyko ažuolyne, tam reikalui įrengtame amfiteatre. Dainų šventėje dalyvavo 4.282 dainininkai, iš kurių 1.493 dainininkai buvo meninių chorų, o visi kiti liaudies dvibalsių chorų. Šiam dainų šventės chorui dirigavo K. Griauzdė ir J. Bielionis. Šis pastarasis dirigavo liaudies dvibalsiams chorams.

Dainų šventę atidarė švietimo ministerio pareigas einęs viceministeris K. Masiliūnas.

Jis savo kalboje, be kitko, pabrėžė, kad didžiulė visuomeninė jaunimo organizacija Jaunoji Lietuva, turėdama labai tautiškus idealus ir juos stropiai vykdydama gyvenime, šiandien švęsdama savo dešimties metų jubiliejų, stebina visuomenę savo realių darbų programa, darbų, suderintų su mūsų gyvenamąja tikrove ir su senovės tradicijomis. Toliau jis savo kalboje pabrėžė, kad Jaunosios Lietuvos Sąjunga siekia tų pačių auklėjamųjų idealų, kaip ir visas mūsų tautinis ir valstybinis auklėjimas mokyklose, ir vykdo tą pačią auklėjimo programą, kurią privalo vykdyti visos mūsų mokyklos. Ta prasme

Jaunoji Lietuva yra didžiulė gerai organizuota jaunuomenės auklėjimo įstaiga.

Jaunosios Lietuvos dešimtmečio sąskrydžio dainų šventė visiems lietuviškos dainos mėgėjams, kurių į šią dainos šventę buvo susirinkę per 30.000, įspūdingai parodė, kaip giliai ir plačiai dainos menas yra įleidęs šaknis į Lietuvos tautiškąją jaunimą. Ji taip pat parodė, kad Jaunoji Lietuva gyvai domisi ir stropiai gaivina bei ugdo senąją lietuvių muziką. Per šią šventę pasirodė 220 skudutininkų orkestras, kuris pagrojo 5 kūrinėlius. Skudutininkų didžiulis orkestras, diriguojamas K. Matulevičiaus, dainos šventės dalyviams buvo nepaprastai maloni staigmena ir visus klausytojus džiaugsmingai nuteikė.

Trečioji sąskrydžio diena buvo skirta sporto pratimams ir tautiškiems šokiams. Sporto pratimuose, kurie įvyko Petro Vileišio aikštėje, dalyvavo per 7.000 sportininkų, o senuosius tautiškus šokius šoko 28 grupės po 8 poras, iš viso 448 šokėjai. Bendrieji sporto pratimai žiūrovus stebino savo masyvškumu ir darnumu. Senovės tautiškieji šokiai gausingus žiūrovus nukėlė į Lietuvos žilosios praeities laikus. Jie vaizdžiai bylojo, kad lietuviai praeityje sugebėjo gražiai pasireikšti ir šokio mene.

Ir dainų šventėje ir sporto šventėje dalyvavo Sąjungos Šefas ir Vyriausias Sąjungos Globėjas su visa eile kitų aukštųjų svečių, kurių buvo atvykę iš Čekoslovakijos, Estijos, Italijos ir iš kitų Lietuvai draugingų kraštų. Po dainų šventės Valstybės Teatre įvyko iškilmingas posėdis, kuriame buvo išpildyta Jaunosios Lietuvos kantata.

Valstybės Teatre iškilmingojo posėdžio garbės prezidiumą sudarė: vyriausias Sąjungos Globėjas ministeris pirmininkas Juozas Tūbelis, Sąjungos garbės narys vyriausias kariuomenės kapelionas kun. Vl. Mironas, Sąjungos Tarybos narys Seimo pirmininkas inž. K. Šakenis, krašto apsaugos ministeris brig. gen. Dirmantas, kariuomenės vadas gen. št. plk. St. Raštikis, Sąjungos Tarybos narys Kauno miesto burmistras A. Merkys, Sąjungos Tarybos narys teisingumo viceministeris A. Drevinskas ir Lietuvių Tautininkų Sąjungos generalinis sekretorius S. Janavičius. Vyriausias Sąjungos Globėjas pasakė kalbą, kurioje iškėlė didelę Jaunosios Lietuvos reikšmę lietuvių tautai ir valstybei.

Po šios kalbos buvo sugrotas tautos himnas ir prasidėjo sveikinimai.

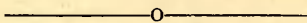
Tarp daugelio sveikintojų Jaunąją Lietuvą sveikino ir užsienio jaunimo organizacijų atstovai: Estijos jaunimo sąjungos Uenu pirmininkas finansų viceministeris Kelleris, Čekoslovakų Sakalų bendruomenės atstovas Františekas Henekas, estų Isamaaliit sąjungos generalinis sekretorius Olevas Piirsalu etc.

Estų jaunimo sąjungos Uenu pirmininkas Kelleris savo kalboje, be kitko, pažymėjo, kad, jeigu jaunųjų darbas yra tautos ir jos aukštųjų vadų malonaus pritarimo lydimas, tai galime būti tikri, kad jie puikiai atliks misiją, kuri jiems yra patikėta — tęsti savo protėvių darbą, besiekiant vis didesnės ir skaitesinės savo krašto ateities. Toliau jis savo kalboje pabrėžė, kad jis neabejoja, jog Jaunoji Lietuva šią misiją gerai atlieka ir tuo laiduoja ir stiprina savo gražiosios tėvynės ir tautos laisvę, o taip pat ir Lietuvos valstybės nepriklausomybę, kuri svetimšalių buvo tik laikinai užgniaužta.

Atvykęs į iškilmingą posėdį Jaunosios Lietuvos Šefas Valstybės Prezidentas Antanas Smetona taip pat pasakė gražią ir reikšmingą kalbą, kurioje iškėlė šio sąskrydžio reikšmę ir Jaunosios Lietuvos nuveiktus darbus. Jis savo kalboje pažymėjo, kad Jaunoji Lietuva žygiuoja nebe tokia, kokia Lietuva buvo seniau, kad tas jaunalietuvių sąskrydis turi didžios prasmės lietuvių tautos atgimime. Sąskrydy visur buvo matyti, kaip reiškiasi Jaunosios Lietuvos skelbiama drausmė, susiklausymas ir tautinė vienybė. Šitaip yra auklėjamas jaunimas vado dėsnium. Prieš dešimtį metų susitelkę jaunalietuviai pasireiškė visomis kultūros gyvenimo srovėmis. Tad džiūgaudami sakome: tai gera medžiaga, tai geri meistrai, kurie moka iš jos kurti.

Graži Sąjungos Šefo kalba buvo palydėta griausmingomis ovacijomis, o po jų, sugrojus tautos himną, kalbą pasakė Sąjungos Vadas advokatas B. Grebliauskas. Jis savo ilgoje kalboje, nušvietęs per dešimtį metų Jaunosios Lietuvos nueitą kelią, be kitko, pažymėjo, kad Sąjungos ateities veikimas, kaip ir lig šiol, turės būti normuojamas pastovaus dėsnio — ugdyti jaunuomenę griežtoje dvasios ir kūno galių pusiausvyroje, nes tik dvasios ir kūno pajėgų sintezis gali garantuoti tobulą asmenybę.

Toliau jis savo programinėje kalboje pabrėžė, kad tautinė laisvosios Lietuvos jaunuomenė kartu su visa tauta nė vienai minutei neužmiršo pavergtųjų Vilniaus krašte savo brolių bei atplėšto Lietuvos kūno dalies ir kovos, o, jei reikės, ir mirties, siekdama atitaisyti didžiausią šio šimtmečio neteisybę Europoje.

Stambiausias plytų gamintojas.

AKC. B-VĖS „PALEMONO“ GAMYBA IR VEIKLA

Pagal statistikos duomenis, Lietuvoje š. m. liepos 1 d. veikė 280 plytinių, jų tarpe su Hoffmano krosnimis — 15. Tokiu būdu, plytų gamyba paskutiniuoju metu žymiai išaugo. Masinėje plytų gamyboje, be abejo, didžiausią vaidmenį vaidina „Palemono“ plytų fabrikas Palemono st., kur gaminamos aukščiausios rūšies plytos, labai patvarios ir geriausios kokybės čerpės ir drenažo vamzdžiai. Akc. b-vės „Palemono“ gamyba auga tokiu smarkiu tempu, kad jau dabar numatoma pakelti jos našumą ligi 25 milijonų plytų metams, o prireikus ir mūsų statybai didėjant, gamybos numatyta riba bus praplėsta, norint patenkinti statybininkų reikalavimus. „Palemono“ plytinės turi nemaža nuopelnų Lietuvos pažangai. Pagaminta ir per visą laiką išleista statybai daugiau kaip 120 milijonų plytų ir apie 40 ha čerpių. Norėdami palikti savo valiutą krašte, „Palemono“ fabrikai pradėjo naudoti mūsų gamtos kurą, būtent, durpes. Daugiau kaip 1000 proto ir kitokių darbininkų gauna darbą akc. „Palemono“ b-vės įmonėse. Valdybą sudaro: pirmininkas — žymus finansistas Jonas Vailokaitis, nariai — d-ras Juozas Vailokaitis ir fabriko įsteigėjas technikos dir. inž. V. Geiga. Prekybos operacijų ir ūkio direktorius — ats. pulk. inž. L. Šilingas. Gamybos reikalais prašome kreiptis į akc. „Palemono“ b-vės direktorių, Palemono gelž. st., tel. 3.

Stiklo fabriko „Aleksotas“ dešimtmetis.

1927 m. spalio 24 d. buvo įsteigtas stiklo fabrikas netoli Kauno, kuris pavadintas „Aleksotu“. Šis fabrikas, vadovaujamas tikrai prityrusių žmonių, sugebėjo išsilaikyti iki šios dienos ir dabar švenčia dešimties metų sukaktį. Jis veikė visą laiką be pertraukos. „Aleksoto“ gaminiai buvo ir yra patvarūs, gražūs ir todėl, išstumdami iš užsienių įvežtus stiklo gaminius, jie rado plačią rinką. Žinoma, iškovoti sau rinką jaunam „Aleksotui“ buvo nelengva. Kol isistiprino, teko idėti didelius kapitalus ir darbo. Išsilaikyta ir kartu žengtas pirmas stiprus žingsnis lietuviškosios stiklo pramonės srityje. Dėka „Aleksotui“, dideli kapitalai, kurie būtų išmesti už sienius perkant ten stiklo gaminius, liko Lietuvoje.

„Aleksotas“ pradėjo gaminti ne tik butelius, bet ir šiaip stiklą ir įvairius namų apyvokai reikalingus stiklinius indus. Dėka fabriko vadovų sumanumo, „Aleksotas“ gamina trijų rūšių stiklą; pusbaltį, tamsų ir grynai bespalvį. Šios stiklo rūšys skiriamos įvairių rūšių butelių, indų ir kt. gamybai.

Dabar fabrike jau veikia dvi didelės krosnys ir daugelis pagelbinių; pastatytos naujos mašinos, kurios pavaduoja stiklų pūtėjus — darbininkus. Padaryta ir daugiau patobulinimų. Fabriko plėtimui ir tobulinimui bus ir ateityje skiriamos didelės pinigų sumos, kad stiklo gamyba būtų dar labiau patobulinta.

Įsteigus „Aleksotą“, darbininkus specialistus — stiklo pūtėjus teko kvieisti iš užsienių. Dabar fabrikas jau išaugo ir išmokė jaunąją darbininkų — stiklo pūtėjų kartą ir pakeičia užsieniečius. Stiklo pūtėjų išmokymui reikėjo net 8—10 m. laiko.

Savo darbininkus, kurių fabrike dirba per 380, fabrikas nepalieka neap rūpinęs geresnėmis darbo sąlygomis ir pan.

Fabrikas dirba pilnu tempu, nesustodamas nei naktį, trimis pamainomis.

„Aleksotas“ neatsilieka ir visuomeninėje veikloje. Jis įsteigė savo šaulių būrį.

Savo dešimties metų veiklos sukaktį „Aleksotas“ šiandien iškilmingai mini. Jo savininku yra pramonininkas p. Lygumas.

KAVINĖ „MONIKA“

moderniškiausia Lietuvoj.
Jauku, patogų, malonų.

**ŠOKOLADAS IR BONBONJERKOS
SAVO GAMYBOS.**

Kaunas, Laisvės Al. 58. Tel. 25000.

Naujausios „Sakalo“ knygos:

1. **V. Ruzgas, BIBLIOTEKOMS VADOVĖLIS.** Redagavo Prof. V. Biržiška. Sakalo leidinys. 304 pusl. Kaina Lt. 7. Tai vienintelis labai praktiškas vadovėlis bibliotekoms. Turinyje yra: Spaudos ir rašto istorija, bibliografijos ir bibliotekų istorija, knygų klasifikacija, katalogai, jų rūšys ir paskirtis, knygų indeksai ir jų darbos ir t. t. Veikalas būtinai reikalingas visoms organizacijoms, kuriančioms savo bibliotekas ir atskiriems asmenims, kurie nori savo bibliotekas tinkamai sutvarkyti. Knyga išleista gerame popieriuje, su daugybe iliustracijų.

2. **Valys Dauga, KAS BUS, KAS NEBUS, BET ŽEMAITIS NEPRAŽUS.** Apysaka jauniems ir linksmiems. Didžiojo Prancūzų tautos karžygio IMPERATORIAUS NAPOLEONO atsilankymo į Lietuvą 125 metų sukaktuvėms paminėti. Kaip Jonis Mažrimukas 1812 metais iš Viekšnių Kaunan atsikraustė ir Napoleoną regėjo — ir kas iš to išėjo. Gausiai iliustruota meniškais tos gdynės paveikslais. Sakalo leid. 208 psl. Kaina Lt. 2,50.

3. **Montgou, NAPOLEONAS.** Didysis Prancūzų Imperatorius. Iliustruota knyga jaunimui. Vertė Vyt. Tamulaitis ir A. Rešinskas.

4. **Yolande Folde, EMIGRANTAI.** (Orig. „Žvejojantčio katino gatvė“). Vertė P. Cvirka. Sakalo leid. Kaina Lt. 2,50. Išgarsėjęs romanas, laimėjęs tarptautinę literatūros premiją 150.000 frankų, išverstas į daugelį kalbų ir dabar išleidžiamas milijonais egz.

5. **Kazys Gaigalas, ŽYGIS Į VILNIŲ.** Trijų veiks-
mų pjesė. „Liaudies teatro“ serijos Nr. 4.

**„JAUNOSIOS LIETUVOS“
SKYRIŲ DĖMESIUI!**

Jau laikas įsigyti skyrių
būstinėms aukštos koky-
bės, tobuliausia

„B l a u p u n k t 1938 m.“

RADIO APARATŲ!

Įsidėmėkit: patogios sąlygos, prieinamos kainos.

STD — RADIO — SEKCIJA,

Kaunas, Laisvės al. 23a, tel. 21614.

Prek. B-vė „Lietstat“

STATYBOS MEDŽIAGOS URMO PREKYBA

Sienoms ir grindims plytelės, šamoto medžiaga.

Keramikos vamzdžiai, gipsas, kreida, skarda.

Visokios rūšies drėgmei, šalčiai ir garsui
pašalinti izoliacijos. Granitas ir
teraco. Kokliai ir kita.

A S F A L T O D A R B A I.

Telegr. adr.:

„LIETSTAT“ Kaunas.

Laisvės alėja 41.

Tel. 20211, 24512.

A k c. B - vė „Batas“

ŠIAULIAI (LITHUANIA)

FOOTWEAR FACTORY

Kiekvienam sezonui reikalaukite visur naujausio modelio

AVALYNĖ,

kuri pasižymi savo elegantiškumu, praktiškumu ir pigio-
mis kainomis.

POST—STAMPS

of Lithuania, Latvija, Russia, Klaipėda (Memel),
Estonia sold at cheapest prices only by

BRIEFMARKEN

von Litauen, Lettland, Russland, Klaipėda (Me-
mel), Estland — billigst nur bei

R E D E N — K A L I N O W S K Y

KAUNAS, LITHUANIA. Post — Count — Postcheckkon-
ten: Berlin 164338, Wien B. 192665, Prag 79699.

NORITE KELIAUTI Į SSSR?

**NORITE SIŪSTI ĮVAIRIŲ PRODUKTŲ BEI DRABIŽIŲ
SIUNTINIŲ Į SSSR?**

Kreipkitės į INTOURISTŲ ATSTOVYBĘ LIETUVAI.

Prekybos B-vė „Lietrus“,

**Kaunas, Laisvės al. 76 (Žydų Centr. Banko pasažas.)
Tel. 25022.**

Didžiausias Lietuvoje aliejaus fabrikas

„RINGUVA“,

Kaune-Šančiuose.

Tel. 41715.

GAMINIAI IR PARDUODA:

**geriausios rūšies valgomąjį ir technikinį kokoso,
sėmenų ir saulėgrąžų aliejus, pokostą, kokoso, sė-
menų ir saulėgrąžų išspaudas ir sezamo alieju.**

Lietuvos Medvilnės Manufaktūra A.B.

KLAIPĖDA, Uniono g-vė 1. Tel. 2517.

Pardavimo vieta:

**Kaunas „CENTRALINĖ MANUFAKTŪRA“ A. B.
Elijaševo gatvė, 19. Telef. 20819.**

**Mūsų gaminiai parsiduoda stambiose Lietuvos manufak-
tūros krautuvėse.**

Akc. B-vės „Nemunas“

GELUMBIŲ FABRIKAS.

GAMINIAI:

**yra iš geros rūšies vietos ir užsienio žaliavos.
Didelis pasirinkimas spalvų ir raštų moterų suk-
nelėms ir paltams medžiagos**

ŽIEMOS SEZONUI.

**REIKALAUKITE VIŠOSE MANUFAKTŪROS
PARDUOTUVĖSE.**

Urmo sandėlis: Kaunas, Daukšos g. 9a. Tel. 23956.

AKC. B-VĖ „METALAS“

METALO IŠDIRBINIŲ FABRIKAS

Kaunas, Juozapavičiaus prosp. 78.

FABRIKAS GAMINA: aukščiausios rūšies cinkuotą skardą, cinkuotus kibirus, vinis ir vielą, įvairias grandines, spynas ir įvairius durims bei langams apkaustymus. Didelės liejyklos špižo, tempero, vario, misingio ir baltojo metalo.

PRIIMAMI UŽSAKYMAI įvairiems liejiniams, mechanikos darbams ir metalo išdirbiniams. Fabrikas nikeliuoja, cinkuoja ir cinkuoja sulyg specialius užsakymus.

AKCINĖ B-VĖ „LIVĖLA“

MECHANINĖ AUDYKLA.

Kaunas, Jonavos g. 88 Nr.

Tel. 24514, 20406. Telegr. adr. „Livėla-Kaunas.“

Cinkuoti vieliniai rezginiai tvoroms. Įvairūs audiniai žemės ūkio mašinoms. Spyruoklės baldams. Cinkuota spygliuota viela. Cinkuota, deginta, bronzuota ir šviesi viela. Vinys ir kiti vielos dirbiniai. Keptuvės. Kastuvai įvairių rūšių. Šupeliai smėliui ir anglims.

MAŠINŲ FABRIKAS

Akc. B-vė „Neris“

Kaunas, Vytauto pr. Nr. 26b.

Radiatoriai ir katilai c. šild. Kanalizacijos vamzdžiai ir dalys. Vario ir špižo liejimai. Žem. ūkio mašinos, transmisijos, malūnai „Buston“ dizel ir gazo-motorai. Vand. turbinos, artezijos šuliniai. Pramonės mašinos.

Pirkite švediškas

MEZGAMAS MAŠINAS

tik firmos —

„ P E R S S O N S “

J o h n H u l t s t r ö m,

Kaunas, Kęstučio g. 32 Nr. Telefonai 26817, 24907, 24704.

ESTICA

A-14473

29335

„Lietūkis“

UNION OF THE AGRICULTURAL COOPERATIVE SOCIETIES OF LITHUANIA
Kaunas, Vytauto pr. 33.

Cable adress:
Lietūkis, Kaunas.

Tel. centr. 20171.

IMPORT OF:

Fertilizers, cement, agricultural machinery, concentrated fodder, building material.

EXPORT OF:

Flax, linseed, wheat, barley, rye, oats, peas, vetches, clover seed, grain, seeds, potatoes, fruit.

«Maistas»

Co. Ltd.

Kaunas - Aleksotas (Lithuania)

Cable adress: Maistas Kaunas. Bank: Lietuvos Bankas, Žemės Bankas.

EXPORT OF:

Bacon, pork, beef, muton, lamb, saussages, hams, meat preserves, lard, skins, casings, down feathers, geese, ducks, turkeys, game.